

rebbedees

vrolijk paaskamp

dong
ding
dong

Weekblad / 32ste jaarg. / Nr. 1616 / 3-4-1969 / 100 blz. (+ poster) / België: 20 F - Nederland: fl. 1,50

rebbedees
vrolijk paaskamp

ding
dong

EEN REUZE
POSTER :
BUCK
DANNY

WANTED

DICK DIGGER

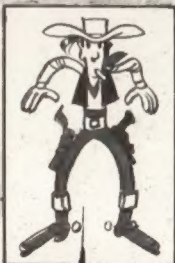
SIGNALEMENT :

De held uit het eerste album van

LUCKY LUKE

die tot op de dag van vandaag
ONVINDBAAR was !

**DICK DIGGER'S
GOUDMIJN**

SPECIAAL VOOR DE VERWOEDE VERZAMELAARS

wordt, in zijn oorspronkelijke vorm
dit album opnieuw uitgegeven !

Net als de 30 andere
LUCKY LUKE albums
die bij DUPUIS verschenen zijn,
kost ook dit slechts Fr 49.- fl 3,40.
Vraag er uw boekhandelaar naar !

INHOUDSOPGAVE

Hier krijg je dan een dik nummer in het teken van Pasen en kamperen (kamperen is DE manier om de lente te begroeten...).

Met Sophie als gids kun je van bladzijde naar bladzijde om humor en fantasie te plukken. Kijk meteen toch even uit bij de titels, want daarin heeft Guust zijn sporen nagelaten...

OP BLZ 3:
HET
PASMENU.
OF HOOR JE LIEVER
"INHOUDSOPGAVE"?

OP BLZ 29:
EEN VRIENDELIJK
ENGELIETJE,
DOOR
ROQUE.

OP BLZ 28:
WEER
ENGELIETJE
EN WEER DOOR
ROQUE, MAAR
NU IETS
ANDERS.

OP BLZ 32
KEIKIJE ACHTER
DE SCHERMEN:
GEEL EN
WIT.

OP BLZ 64:
VERHAAL VAN
BILLIE EN
BOONIE.

OP BLZ 19:
DE BIERSNUIVER,
DOOR
PETERS.

OP BLZ 83:
PASEN OP PAS-
EILAND, DOOR
MITACQ EN
TILIEUX.

OP BLZ 56
DUIZENDFOOT
IN MIERENISSEN,
DOOR
BRETECHER.

OP BLZ 20:
HANNAES
LAPEROEK
EN
KLONPKLONP.

OP BLZ 47:
DE JAARLIJKE
OPINIEPEILING

OP BLZ 4:
EEN
SOPHIEVERHAAL,
DOOR
JIDEMEM.

OP BLZ 8:
DE KANONNEN
IN DE GALGEPAS,
DOOR
MITACQ -YD.

OP BLZ 10:
PASEBIEREN
UIT ELLENDEPAM,
DOOR
SERON.

OP BLZ 94:
VOGELS, WELKOM
DOOR 'R FOLDER,
MET TEKENINGEN
VAN HAUSMAN.

OP BLZ 49:
JAAP
ROOIE NEUS.

OP BLZ 89:
DE RENALIT 6
DOOR
STARTER.

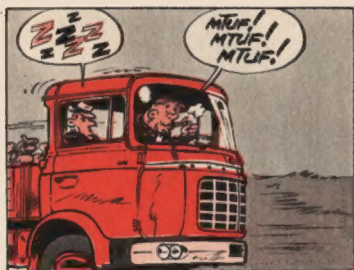
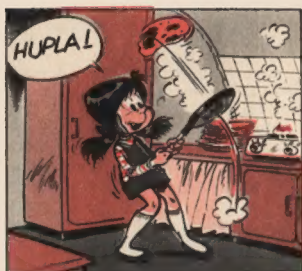
OP BLZ 23:
BOEBOE
KAMPEERT,
DOOR
GOS.

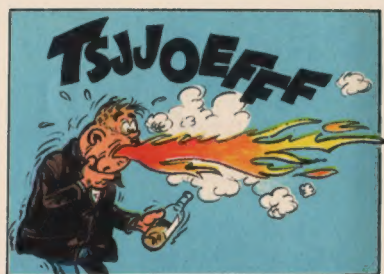
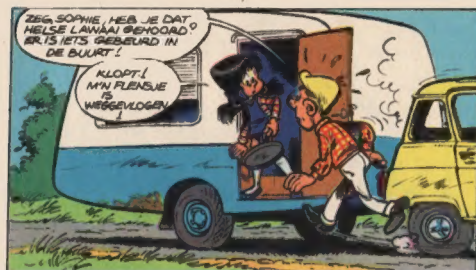
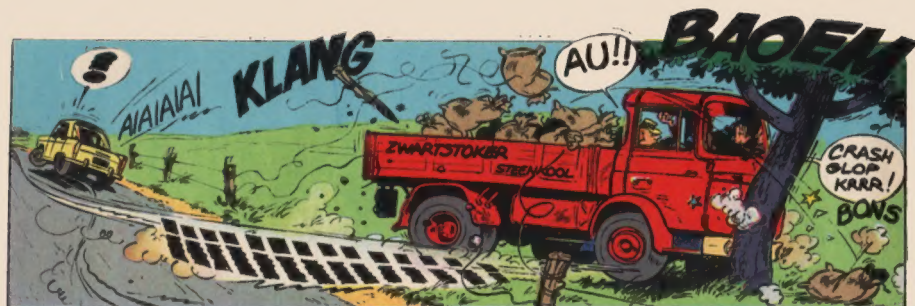
MIDDELEN
IN
HET BLOD:
EEN AFFICHE
VAN BLUCK
DANY.

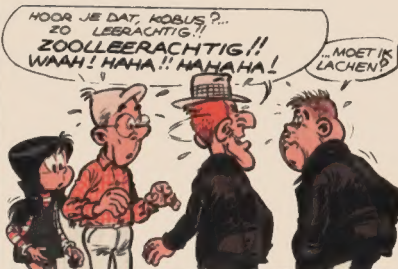
Tielman '89

OMLANOS zijn de geheime nationale stukken van de staat Entropie (het vroegere Orlogie) gepubliceerd. Daardoor is het ons mogelijk een mysterie dat vele historici jaren heeft beziggehouden nu op te helderen en aan onze lezers voor te leggen.

Het begon allemaal met een gewapend conflict dat het koninkrijk Orlogie tegenover zijn vredesnaam buur, het prinsendom Osobravie, stelde en eindigde met een vreedzame revolutie die, gezien het tijdstip van de gebeurtenissen, de Paasoorlog wordt genoemd. Julie herinneren je misschien dat Orlogie onder invloed van koning Napoleon-Adolf, alle middelen aangreep om zijn invloedssfeer over het gehele continent uit te breiden. Dit stukje wereldgeschiedenis speelt zich af tegen het einde van de heerschappij van koning Napoleon-Adolf.

De stukken onthullen ons dat op 28 maart van dat jaar een geheime bijeenkomst plaats vond in het Palais van Bellero, de hoofdstad. Behalve de vorst waren ook de kolonels Anthrax en O'Suckel en graaf Agresio, minister van ruimtelijke planning, aanwezig. De koning opende de vergadering:

«Heren, het is de hoogste tijd dat wij de stappen ondernemen die noodzakelijk zijn voor de Groothed en de Roem van ons Vaderland (hij sprak zo nadrukkelijk dat je hoofdletters hoorde!). De buitensporige levenslust die in Osobravie heerst en de rijkdom die in dat prinsendom te vinden is, sterken mij in mijn overtuiging dat wij snel tot de verovering van het hele gebied moeten overgaan. Hebben we dat eenmaal in handen, dan

lijken we wat we verder nog veroveren kunnen!»

«Ik ben het volkomen met u eens, Sire», zei O'Suckel, die het altijd met zijn superieuren eens was. «Wanneer wilt u dat wij aanvalen?»

Maar kolonel Anthrax onderbrak hem:

«Er is een moeilijkheid, Sire... Wij hebben geen kanonnen genoeg. Een veldtocht zonder geschut is geen veldtocht.»

«Dan», riep de koning ongeduldig, «zorg je dat er kanonnen komen!»

«Helaas, Hoogheid, voor kanonnen heb je brons nodig. Dat metaal is zeldzaam bij ons.»

«Dan haal je het maar uit het buitenland», hield de koning koppig vol.

«Hoogheid, wij zijn arm. Al ons geld zit in de militaire bewapening van ons land!»

«En met dat soort klispraatjes torpedeer je mijn Grote Ideeën!»

Toen deed graaf Agresio, die tot duver niets had gezegd, voorrechtig zijn mond open:

«Ik weet waar we een enorme en gratis partij brons vandaan kunnen halen.»

Alle ogen richtten zich op de minister en zelfingenomen vervolgde hij:

«Zou u allen bekend is, gaan alle kerkklokken omstreeks deze tijd naar Rome om er eleren voor de live kinderen vandaan te halen...»

«Waarde graaf, bespaar ons uw flauwekul», riep de koning geïrriteerd uit. «U weet net zo goed als ik dat er geen live kinderen in ons vaderland wonen.»

«Sire», antwoordde de graaf zonder zich van zijn stuk te laten brengen, «weet u waar die klokken van gemaakt zijn?

Van brons. Ongetwijfeld vliegen de klokken die naar het naburige land gaan over Orlogie. Gemakshalve trekken ze vast door Galgepas.»

Kolonel Anthrax, die zich gewoonlijk niet liet meeslepen, riep opgewonden uit:

«Ik heb het door. Wat een geniaal plan!»

«Ik ben het met u eens, kolonel», zei kolonel O'Suckel, en om de ander zijn mening niet te onthouden: «En natuurlijk ook met u, heer Agresio.» En snel voegde hij er nog aan toe: «Ook met u, Sire.»

Graaf Agresio legde de koning die er nog steeds niets van begreep, snel alles uit:

«We hoeven alleen maar de klokken de pas af te snijden en dan om te smelten tot kanonnen.»

Dat is eerder gezegd dan gedaan. Klokken laten zich niet als vogeltjes vangen met een beetje mout op hun staart! Klokken hebben helemaal geen staart! Voor de eerste maal deed O'Suckel een originele ding in het zakje.

«We schieten ne gewoon neer. Onze kanonniers zijn...»

Toen moesten ze hem uitleggen dat je aan kanonniers zonder kanonnen bedrevend weinig hebt en dat ze de klokken juist nodig hadden om er kanonnen van te maken...

«Ik weet iets beters», riep kolonel Anthrax. «Als we de ingang tot de Galgepas nu eens afsluiten met een enorm net dat aan ballonnen hangt?»

Maar een eenvoudig rekensommetje bracht aan het licht dat voor een net met massen van 50 cm (waar dan nog heel wat hemels kleingedoe tussen door kon glijpen) gespannen tussen de top van de Treurburg

en de Griselspits, over een lengte van 2 milj. 8000 kilometer touw nodig was. Touw dat sterk genoeg is om een flinke klok tegen te houden weegt ongeveer 2 kilo per meter, waardoor ze aan de ballonnen een totaal gewicht van 16.000 ton zouden moeten opvangen. Kortom, bij nader inzien was het niet zo'n erg sterk idee.

Weer vond graaf Agresio de oplossing:

«De geluidsbarrière», zei hij. En terwijl de stomme koppen hem aanstaarden, verklaarde de minister zijn plan nader:

«Vliegende dingen komen soms een verschnijl niet tegen dat geluidsbarrière heet en dat is dan een onoverkomelijk obstakel. We hoeven alleen maar een geluidsbarrière voor de klokken op te bouwen.»

Ze gezegd, zo gedaan. Op Paasavond, even voor zonsopgang, waren alle troepen van Orlogie bij de Galgepas verzameld. Versterkt met enkele slechte leerlingen (die maken altijd het meeste lawaai) en een veertigtal oude vrouwen die als schreeuwlieden bekend stonden. Iedereen was gewapend met pannendevels, of trompetten, doodelakken, of sluitjes, tambourijnen of spreekbuisen.

Kolonel Anthrax speurde de nog nachtelijke hemel met zijn verrekijker af. Toen ontwaarde hij de schaduwen van enkele klokken die uit Rome kwamen en gaf kort, maar krachtig, zijn orders. Ogenblikkelijk begon de hele meute die in de bergeps gesteld stond te fluiten, te blazen, te krijsen en op hun instrumenten te slaan. Het lawaai werd overdoordend door de rozen weerkrak!

De arme klokken, die op de

de kanonnen in de galgepas

Paassprookje
door Mitacq-yd

barrière stootten zonder er overheen te kunnen, vielen op de grond. Ze werden meteen buit gemaakt door de soldaten en linea recta naar de smelterijen gebracht. Direct werden ze in de vlammen gesmeten en... smolten. Daarna werd het bron in cilindervormige bakken gegoten en veranderd tot kanonlopen.

Het metaal was ternauwernood afgekoeld of het orlogiaanse leger toog op weg naar de grenzen van Osobravië.

In Osobravië heerste grote verwarring. Op Paasochtend waren de kinderen de tuinen in gerend om de traditionele Panselieren te zoeken en hadden niets gevonden. De klokke-luiders hadden zonder resultaat aan hun touwen getrokken. Geen enkele klok was teruggekomen. Het hele land was in diepe stilte gehuld. Ze begrepen niet wat er gebeurd was...

Opensgepakt voor de grens stonden de soldaten van Orlogië te wachten op het bevel om aan te vallen.

Koning Napoleon-Adolf, die achter de troepen stond (je kan veroveraar en voorzichtig man tegelijk zijn), zou persoonlijk het bevel geven. Kolonel Anthrax stelde voor:

«Het lijkt me het beste de vijandelijke terreinen met ons nieuwe materiaal flink te beschieten alvorens ze te betreden.» En met een sinister lachje voegde hij er aan toe, dat een lapje vlees, voordat je het opet, eerst goed gaar moet zijn.

Kolonel O'Suckel kreeg het bevel de kanonnen te laten vuren.

De mensen in Osobravië stonden stomverbaasd toen ze het kanongebulder aan de grens hoorden. Ze stonden nog ver-

baander toen overal op de daken, in de tuinen en midden op de pleinen honderden gekleurde Panselieren verschenen.

Want het is toch logisch dat een kanon gemaakt van Panklokken zich anders gedraagt dan de andere, en zijn projectielen direct veranderen in chocola- of suikerreleren.

De Orlogiërs werden dan ook met open armen ontvangen. Ze kregen te eten en te drinken, er werden zelfs feesten voor hen op touw gezet. Daar het algemeen bekend is dat een soldaat meer voelt voor een dansje dan voor oorlog, sloeg de invasie om in een beleefdheidsbezoekje.

Kolonel O'Suckel stelde koning Napoleon-Adolf op de hoogte van de verandering. Hij deed dat trouwens in voor hem ongebruikelijke bewoordingen:

«Sire, tot mijn genoegen kan ik u mededelen dat ik mijn ontslag neem. Ik heb het een weduwe uit Osobravië ontmoet en ik huw haar zo snel mogelijk.» En toen de koning een afschrikwekkend gebul liet horen, voegde de kolonel er aan toe: «Sire, ik ben het niet meer met u eens.»

Hij trok een lange neus naar de getergde monarch en hupelde terug naar het bal.

De soldaten gingen weer naar de kanonnen en smolten ze om tot klokken. De bevolking van Orlogië besloot de naam van het land te veranderen. Kolonel Anthrax sloot zich als tweede klasser bij het Vreemdelingenlegioen aan, en de slimme Agresio stichtte een reisonderneming. Koning Napoleon-Adolf kwam zonder werk te zitten en eindigde zijn leven als ganzenhoeder. Ze zeggen dat hij altijd zuchtte als hij ze zag lopen.

GOEDEMORGEN! IK MOET JULIE
EVEN VERTELLEN WAT IK EN MIJN
VRIENDJES TWEE DAGEN
GELEDEN MEEMAAKT HEBBEN.
WE WAREN BIJ OP UIT GEGAAN
OM DE VOEDSELVOORRAAD VAN
ELLENDAAM AAN TE VULLEN.
HET WAS 'N DRUKKEDE
HITTE, ER WING ONWEER IN
DE LUCHT.

IN RAZEND TEMPO HAALDEN
WE DE OOSTER BINNEN,
TOEN INEENS...

VLUG! EEN SCHUILPLAATS,
ANDERS VERDRIJVEN WE
NOS IN DEZE ZONOVLOED!

DAAR
BRANDT LICHT...
EEN HUISJE!

WIE HET LAATST
AANKOMT HEFT EEN
WEEK AARDAPPELSCHIL-
CORVÉE.

HAD IK
MAAR
VINNETJES...

VIJFJES
ZOU DEN BETER
ZUN. NU MOET
JE AARDAPPELS
SCHILLEN.

IN DIT
SCHUIJTJE
KUNNEN WE WEL
SCHUILEN. HEEHEE,
SEEST!

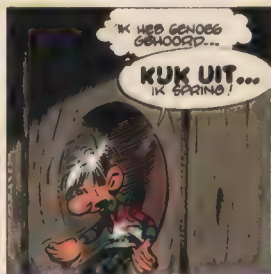
'T HELPT NIET DAT
WE ER ONT LUIF
OVER MEKEREN...
WE HEBBEN GEEN
GELD...

AAN DE
ANDERE KANT
WORDT GERAAFT

... OM OOK MAAR EEN
PRAEJ! VOOR ZE TE
KOPEN!...

ARME STAKKERDES!
EN ZE HADDEN ZOVEEL
VAN PRAEJEN VERNACHT!

EEN UURTE LATER.

DE BAAS IS MEER DAN ENTHOUSIAST EN IS BLAAN DAN OOK METEEN SPIJKERS MET KOPPEN.

HET MANUS VAN ALLES...

DE SCHILDER

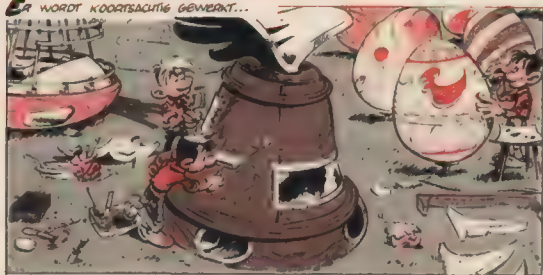
DE TALENTEN

...DE BEAANKOMENDE ONDERDEL...

ER WORDT KORTSCHACHT GEMAKT...

EN DE DAG
VOOR PASSEN.

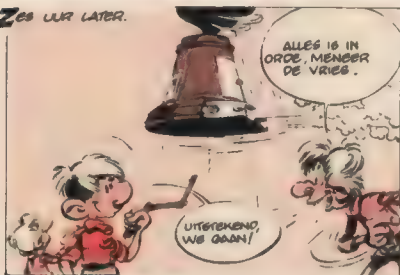
april
5

IK BELOOF DAT
ALLES NU WEL
IN ORDE IS.

ZE HOEBEN
STRENG
AANGEROOT!

ZES UUR LATER.

ZES TOEGEN DE
PILOTEN DAT ZE ZICH
BARTKLAAR
MAKEN...

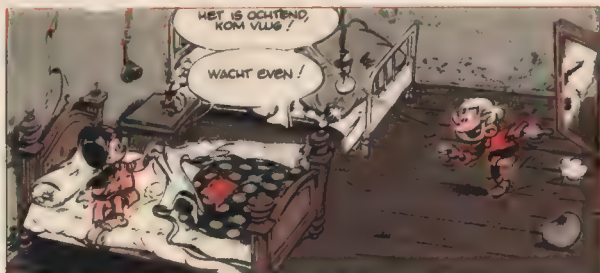
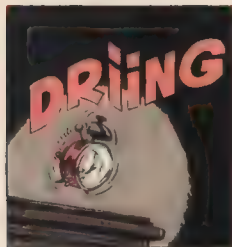

TOEGEN HET KRIEKEN VAN DE DAG
BAAN DE STRAALSCHOTELS,
VLAGSTOND MET PRACHTIG
VERSIERDE, VROLUK GEKLEURDE
BIELEN, DE LUKT IN.

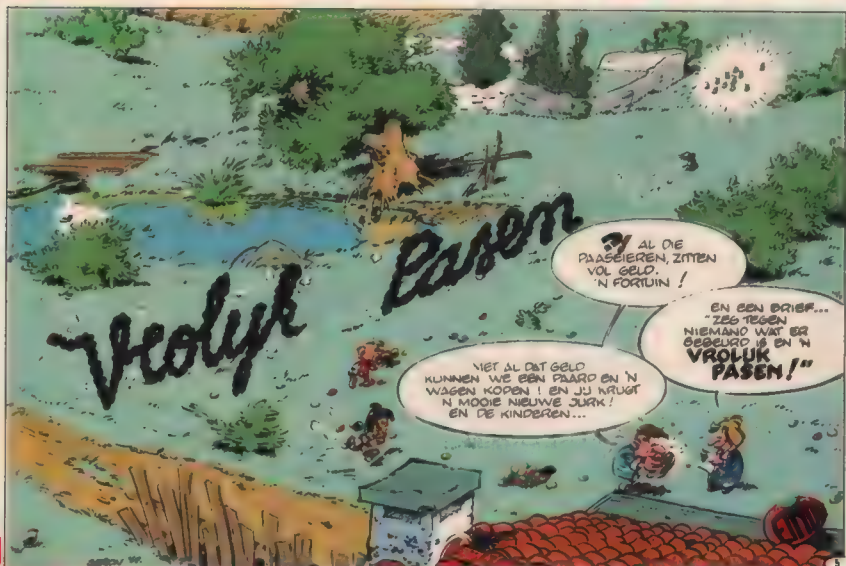
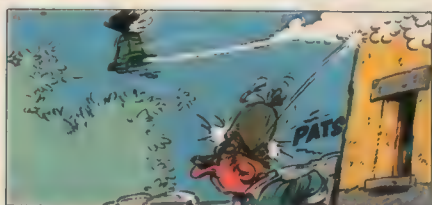
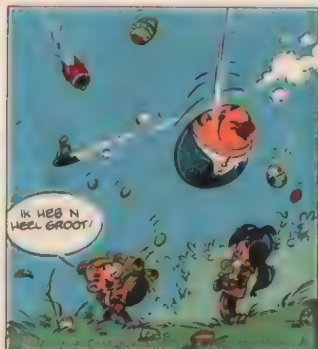

NA TWINTIG MINUTEN VERBODEN
KOMEN DE SCHOTELS VAN DE
MINIMENBUREN IN DE BUURT VAN
DE VERVALLEN BOERDERU,
DE OPKOMENDE ZON KLEURT DE
LUCAT BOVEN ELLENDAM
ZACHTROZE...

IN DE BOERDERIJ LOOPT DE
WEKKER AF...

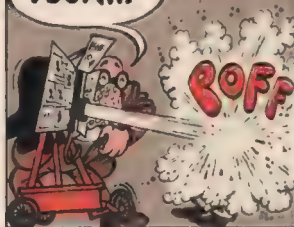

EVEN LACHEN... DAAR GAAT 'IE...
EEN... TWEE... DR...

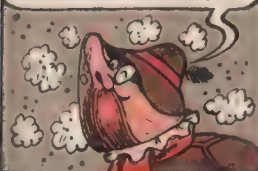
VUUR!!!

HAHOHOHO... EEN LADING NIESPOE-
DER RECHT OP Z'N NEUS! DIE RIJKT
WEKENLANG NIETS MEER... HOHO.

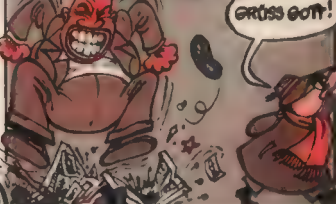
U BENT WEL ERS NAIEF, MIJN
LIEBER BOOSWICHT! IK HEB AL
ZEER LANG GELEDEN M'N HOED
VAN EEN CELLO FANEN BESCHER-
MINGS KAP LATEN VOORZIEN, VOOR
NOODGEVALLEN ALS DEZE.....

BOVENDIEN VERTROUWDE IK U AL
HELEMAAL NIET. UW JASJE STINKT
NAAR GEMORBT BIER! DAT RIJKT
MEN ZELFS HIER DOORHEEN!

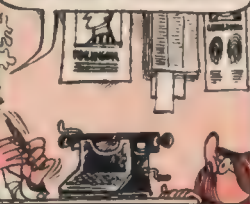
GRAUWMING!

OP HET HOOFDBUREAU VAN
DE FBI IS MEN ZEER ONT-
STELD OVER HETGEEN
ONZE BIERONNIVER
IS OVERKOMEN....

ZIET U WEL, DE ONDERWERELD
STAAT VOOR NIETS! IN HET BELANG
VAN UW VEILIGHEID MAG IK U NIET
MEER ALLEEN UIT LATEN GAAN...

VOORTAAN GAAT INSPECTEUR WOBBELEY
MET U MEE. HIJ IS EEN VAN ONZE HANDIGSTE
'GUN-MEN'! WOBBELEY, DIT IS EMIL SAU-
ERKRAUT... VERLIES HEM NIET UIT HET OOG!

IS ER NOG EEN MELDING VOOR ONS
BINNEN GEKOMEN, WOBBELEY?

ZEKER... HM... WAAR IS
HET NOU GEBLIVEN...

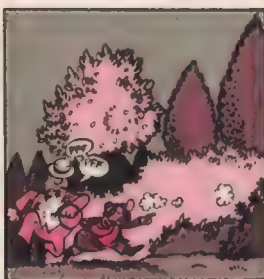
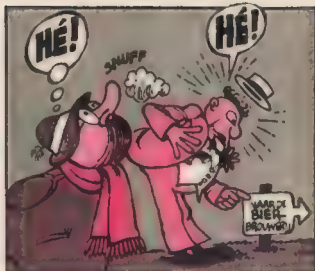
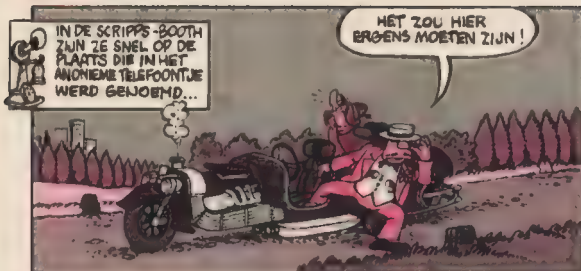
GRM... HET ZAT IN M'N ACHTERIAK. CHEF!
EEN ANONIEM TELEFOONTJE OVER EEN VER-
BODEN BIERGEBROUWERIJ EVEN BUITEN DE
STAD... AHA... MISCHIEEN DE FABRIEK VAN
DIDDELING...

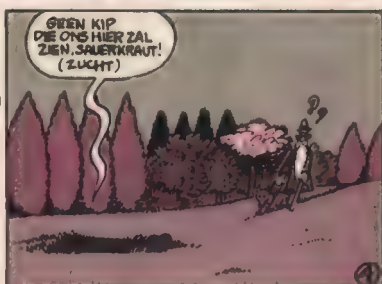
HOOR EINE
SPOR!

OF EEN NIEUWE VAL?

3
BETEKENT DIT INDERDAAD
HET BITTERE EINDE
VOOR ONZE BEMINDE
HELDEN VAN HET RECHT.

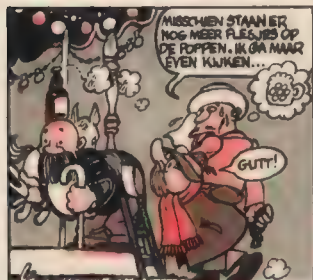
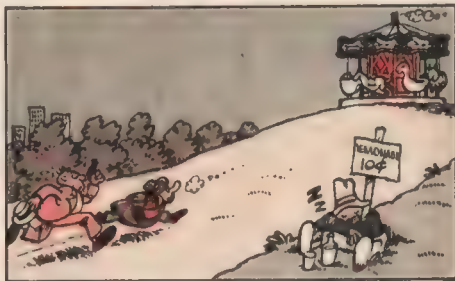
DANK ZIJ
DE BLINDE,
DIE EEN BLINDE
SLOTENMAKER
BUIKT TE ZIJN,
KOMEN ONZE
VRIENDEN
SNEL
VRIJ!

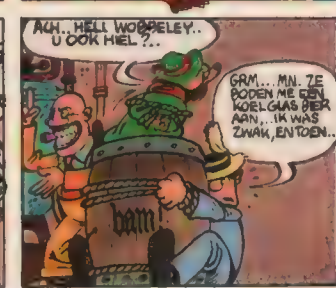
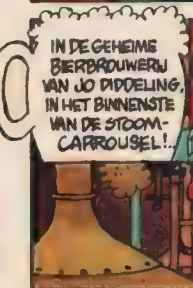
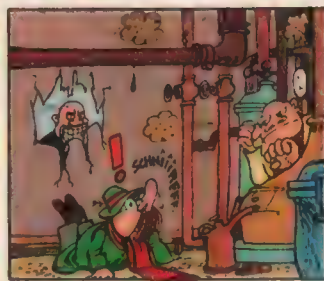
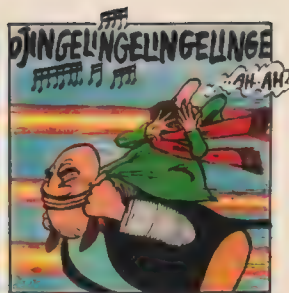
DE BLINDE
ZAL DE POLITIE
WAARSCHUWEN.
DAARNA ZAL DE HOND
VAN DE BLINDE
DE POLITIE OP
HET SPOOR VAN ONZE
VRIENDEN BRENGEN.

SNEL NU! HET SPOOR IS
NOG VERS. DER BOOSWICHT
ZIJN JASJE STINKT NAAR
GEMORST BIER!!

ZIEZO, MISTER SAUERKRAUT. WANNEER U MIJ ALLES VERTELT WAT DE POLITIE WEEET, DAN DOOF IK DE LONT. ANDERS VLUET U MET UW VRIEND WOBBELEY DE LUCHT IN!...

TIJD WINNEN...
DIE POLITIE KAN DOCH
ZO HIEL ZIJN!

IK HEB EEN SPLUKER IN M'N SCHOEN. ZO KAN IK NIET VERDER; EN M'N HOND WIL NIET ZONDER MIJ!

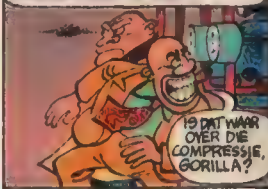
ACH JA, IK HEB WOBBELEY JA THOUSENDMAL GEZEED...

...HET BIEL, DAT DIDEDELING MAAKT IS WEL VAN DE BEDLOEVENDSTE KWALITEIT, JA DENKBAAL! SCHIELER

...SLECHT GEHOPT... EN KIJK EENS. DIE COMPRESSIE IN DE GASTKETELS! FULCHTBAL!! DAAL LETTE ICH ALS BLAUMEISTEL IN 1998 AL SEHL NAUWLETTEND OP TOE!...

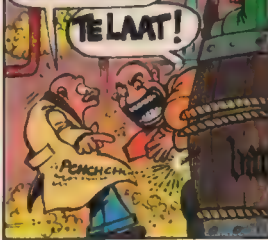
EN OF DAT WAAL IS... KOMMT OOK VEEL TE WEINIG KOOLZUUL VLIJ... WANNEER U DAT NIET NIJ LEEBELT... IS DIE GANSE PARTIJ JA BEDOLVEN... JA! DIE KLÄNEN. SCHNELL, SCHNELL!!

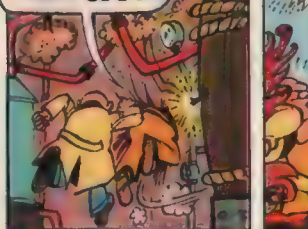
...SCHÖN, ZO WOLDT HET MODI VAN KLEUD... NUN DIE MOUTKLÄNEN HELEMAAL OPEN... SCHNELL!!

DE LONT, BOSS!

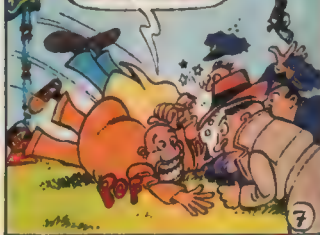
VLUCHT!

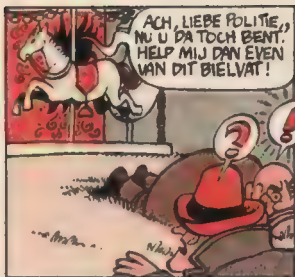
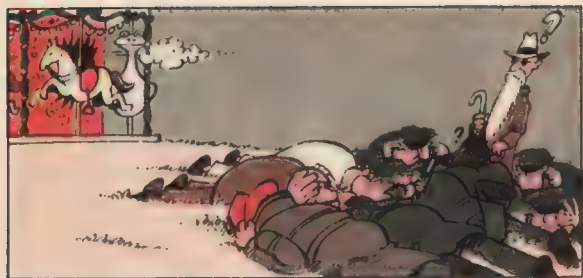
POLITIE.

DEKING!
EEN VAT BUSKRUIT!!!

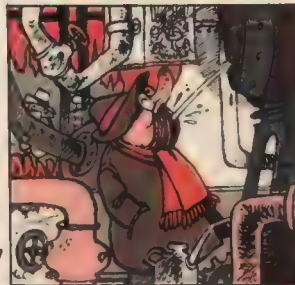

DAT
ZAL
WEL
ALTIJD
EEN GROOT
RAADSEL
BLIJVEN,
AGENT!

EINDE

van de pers

DE BLINDE MAN KWAM IN DE KRANT, AAN ZIJN HOND WERD EEN JAARGANG "SWEETHEART" HONDEMOPPEN UITGEREIKT.

BOEBOE KAMPEERT DOOR 900

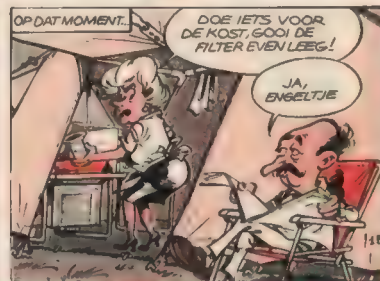
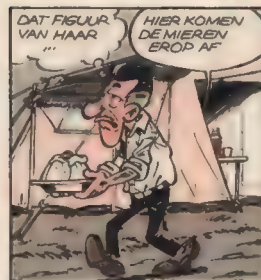
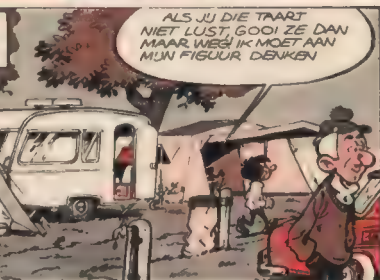
HET IS BEGIN APRIL EN LOOPT TEGEN PASEN. IEDEREEN TREKT ER ZOALS GEWOONLIJK OP UIT...

JA, MET KAMPEERTER R... WAT O EEN POEMA! ER LOFEN HIER VEEL RARE VOGELS ROND MAAR EEN POEMA, HAHA, NEE HOOR! DAG MENEER!

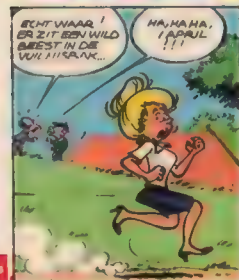
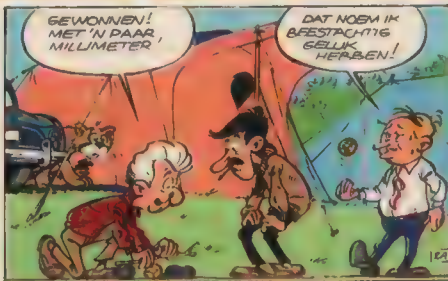
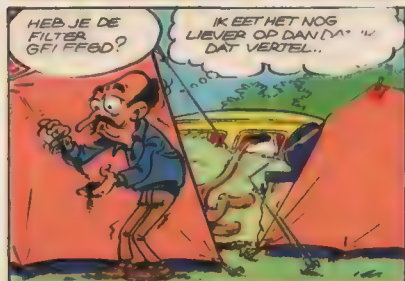
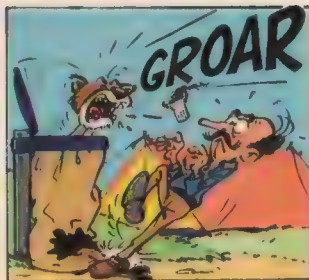
VERBEEJDING HEEFT HJ WEL, MAAR EEN OULDE ROT ALS IK TRAPT NIET IN ZO'N APRILGRAP OUVWE GRARIAS!

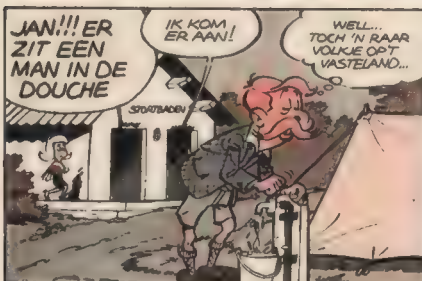

ONDERTUSSEN LOOPT POEMA BOEBOE LEKKER TE GENIETEN VAN ZIJN VRIJHEID.

rebbedoos

EEN PAAR
BESCHIEDEN
BLOEMETJES...

Engelientje

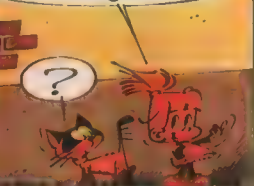
DOOR ROQUE

...Ik heb het in een advertentie gelezen!...
Ze zweren dat dat "Kiernitzo snelzaad" een
groot succes is! En helemaal niet duur.
Ik ga dat ook eens proberen!...

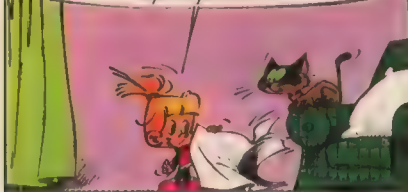

Je hebt gelijk...

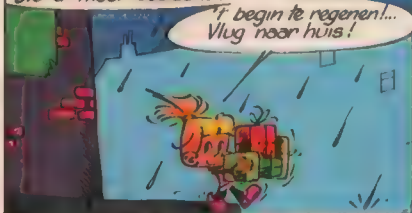
Haaaa! Vandaag
is oompje net jarig!
Nu weet ik wat ik
hem geef!

Vlug, die advertentie! De "Rommelzo-
Supermarkt" is niet zo heel ver! Ik ken
de weg en heb genoeg geld in mijn
spaarpot...

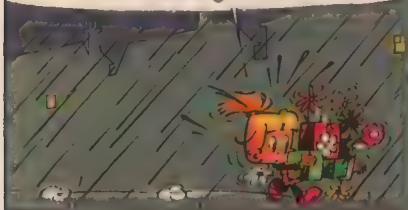

En zat meer geld in dan ik dacht! Mooi zo,
nu krijgt oompje alle snelzaadjes
die er maar bestaan...

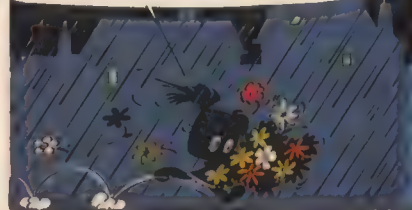

't begin te regenen!...
Vlug naar huis!

Nee maar! Bij een paar druppeltjes
beginnen ze al uit te komen! Dat zaad
is wel heel erg snel...

't is me wat moois!! Ik kom als
een soort wandelende tuin bij
hem aan!...

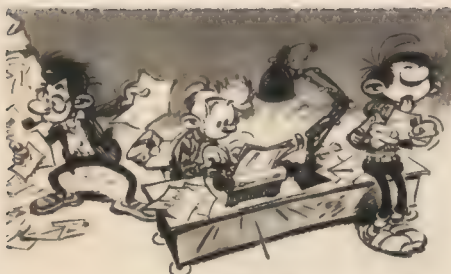

Wat lief van je, Engelientje! Wat
lief om je ouwe oompje zo'n prachtig
boekje te geven! Maar als je het me van
te voren gevraagd had, had ik toch liever
"Kiernitzo-snelzaad" van je gekregen!

BEISTE ROBBEDOES

Atoommotor?

Ik val maar met de deur in huis: Robbedoes is uitstekend. Voorkant! Vooral de Smurfen en de Ouw Kibbelaars. Bram Jager en zijn buur, en Buck Danny. Zou Snuffeltje me eens wat willen vertellen over de atoommotor?

Jan Mevis,
St.-Jozef-Olen.

We geven het aan Snuffeltje door

Wie is Roba?

Dit is mijn tweede briefje. Ik vind Robbedoes een goed getekend blad. Lucky Luke, Bolle en Billie, de Smurfen en Guust zijn steengoed. Nu zou ik een paar vragen willen stellen: 1) Kunt u iets vertellen over Roba? 2) Is Roba een schuilnaam of een echte naam? 3) Komen Johan en Firrewiet komen heel zeker terug - we wachten "alleen maar" op de tekeningen...

Marc v. Balen,
Bilthoven.

1) Roba is knap en sympathiek, en hij lacht graag. Ook als hij op het allerlaaste nippertje zijn tekeningen komt brengen (wat gelukkig heel seldom gebeurt) blijft hij sympathiek! 2) Het is zijn echte naam. 3) Johan en Firrewiet komen heel zeker terug - we wachten "alleen maar" op de tekeningen...

Leve de rubrieken

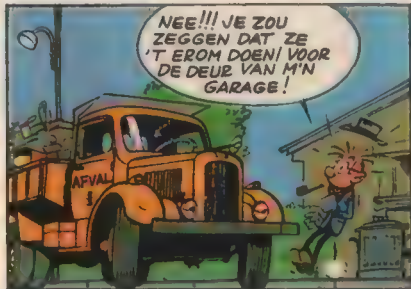
Ik lees Robbedoes al vele jaren, maar dit is de eerste keer dat ik u schrijf. Sinds een paar maanden gaat Robbedoes erg vooruit. In nummer 1612 staan bv. twee en een halve bladzijdige reclame; in nr. 1610 vier bladzijdige, in nr. 1608 zeven bladzijdige, enz. Het lijkt me niet onredelijk 4 à 5 bladzijdige reclame maximum te vragen.

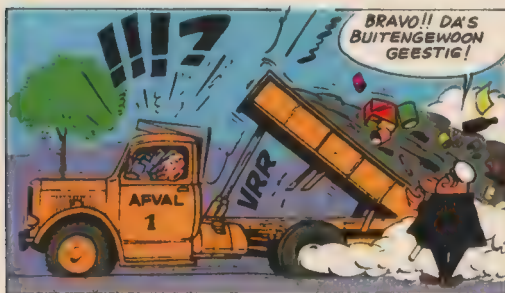
De meeste verhalen zijn goed, of zelfs heel goed. Foufi en de minnenzen van Elendand zijn werkelijk prachtig. De Krobels en Ring in Rio vind ik waardeloos, en hopelijk zien we deze figuren niet meer terug. De Krobels waren anders wel goed gevonden en getekend. Guust, Bolle en Billie, de Blauwblozen en Poessie zijn

zeer goed. Ook de verhalen van Oom Wim, van de Ouw Kibbelaars en van de Ford T zijn zeer geslaagd. Sam wordt centonig...

Nog een woordje voor Hein Pieters uit A'dam. Ik veronderstel dat de luchtvaartrubriek in Robbedoes is bedoeld voor jongens zoals wij, die interesse hebben voor de luchtvaart, de wetenschap in het algemeen en de techniek in het bijzonder, die bovendien nog studeren, en dus geen geld verdienen, aangewezen op hun zakgeld dat natuurlijk ontoereikend is (onmogelijk om én tijdschriften én ontspanning, boeken, opera, bioscoop, enz. te betalen). Daarom ben ik voor rubriek als Snuffeltje, Wat Wou Je Weten, Luchtvaart, enz. Robbedoes valt immers in vele gesinnen onder "Gezinskosten". Ook de modelbouw is een prachtige, maar vrij zeldzame aanwinst. Wat meer uitbreiden over de BOUWdoos zelf, zoals bij de Heller R. 16 zou goed zijn.

Theo D. B., Borgerhout.

TEN meneer van Gestel het kantoor binnenkwam, keken we allemaal op. Hij zag er niet zo best uit. Zijn boord hing scheef, zijn haar sat in de war, en hij was onbeschrijflijk vies van top tot teen!

Tussen zijn tanden siste hij:

« Waar is meneer Flater? »

Wij hebben hem naar eer en geweten geantwoord dat we het niet wisten, maar dat we hem, een schroevendraaier in zijn hand, naar de trap hadden zien gaan en dat hij vast wel ergens in het gebouw was. Zonder een woord te zeggen, is meneer van Gestel weggegaan, en wij — want we zijn nieuwsgierig — achter hem aan.

Iemand had alle planken van de trap-treden losgeschroefd, en in de rechthoekige bakken tientallen eieren gestopt. Er zijn er nog maar een paar heel. Want meneer van Gestel, die een vallend papiertje wilde opvangen, is zelf gevallen en uitgeleden in een plas eiwit (het spatte alle kanten uit) en kletterboem! Langzaam is hij van open trede op open trede gevallen en iedere keer spoten er eifonteinjes op naar boven.

Toen hij in de hall aankwam, is hij opgestaan, heeft zijn vuisten gebald (sloepes), zijn neus aan zijn mouw afgeveegd en gezegd:

« Stuur meneer Flater o-gen-blik-ke-lijk naar mij toe!!! »

« Nou, moe? » zei een stem een verdieping lager. « Kan je hier dan nooit 'ns rustig werken? »

En Guust kwam gewapend met een schroevendraaier aanzetten. Voordat meneer van Gestel zijn mond open kon doen, is Guust kwaad geworden.

« Nee, zeg! Dit is toch wel het laatste! Je kunt hier niet eens een verrassinkje voor de vrienden bedenken zonder dat een of andere idioot de eieren komt breken die ik hier bewaarde voor Pasen! »

In weinig woorden verklaarde meneer van Gestel dat hij die verrassing van Guust erg op prijs stelde, daarna beval hij hem de trap schoon te maken, alle treden weer in elkaar te schroeven en dan gauw te verdwijnen voordat meneer De Meesmaeker contracten zou komen tekenen.

Guust die niet altijd alles opmerkt, begreep toch dat hij het meende. Een half uurtje later was alles aan kant, alleen schrok Ans Mooimans, de vrouw die 's avonds het kantoor schoonmaakt, verschrikkelijk toen zij haar stofzuiger openmaakte om te kijken waar dat rare blubblub vandaan kwam.

Maar dit was nog niet alles.

's Middags ging van Gestel, die een ander pak had aangetrokken, meneer De Meesmaeker bij de lift tegemoet (de concierge had naar onze boekhouder gebeld om te zeggen dat « die dikke » er was) en ging hem voor naar de ontvangstkamer, waar de belangrijke contracten op een tafel uitgespreid lagen.

« Waarde heer, gaat u toch naar binnen », zei meneer van Gestel terwijl hij zo'n diepe buiging maakte dat zijn ha-

ren practisch over de grond allertien.

Niet toen De Meesmaeker de kamer inging, kwam Guust de gang inrennen. Met een handgebaar maakte van Gestel hem duidelijk dat hij niet, maar dan ook helemaal niet gelegen kwam:

« Nou, moe... » begon Guust verontwaardigd.

Stikkend van woede siste meneer van Gestel:

« Als u niet ogenblikkelijk het veld ruimt, smijt ik u eruit! »

Guust trok zijn schouders op en ging weg. Met een gemaakt glimlachje ging meneer van Gestel naar binnen en zei:

« Gaat u toch zitten, meneer De Meesmaeker. »

Meneer De Meesmaeker ging zitten, keek een beetje verbaasd en vroeg toen:

« Zeg, waarmee zijn jullie stoelen gevuld? »

Hij had beter maar kunnen blijven zitten zonder te kijken. Uit de fluwe-len zitting droop een kleverige gele brij.

Terwijl van Gestel stokstijf van ont-zetting stond te slikken, veegde De Meesmaeker langzaam met zijn hand over zijn zitvlak. Daarna keek hij eerst naar zijn vingers, vervolgens naar meneer van Gestel: zijn gezicht werd langzaam paarsrood en zijn aderen zetten zich, net als kwade slangen, dik op. Hij haalde diep, héél diep adem en schreeuwde toen buiten zichzelf:

« Nu heb ik er genoeg van! Het kwam moet hier nu eindelijk eens in de kiem gesmoord worden! »

GEEL EN WIT

Toen sloeg hij keihard met zijn vuist op die contracten die op zijn handtekening lagen te wachten. Dat had hij niet mogen doen. De eieren waar Guust niet zo snel een beter plaatsje voor had kunnen vinden, en die hij tot zolang onder de contracten weggemoffeld had, sprongen uit elkaar en lieten op de knieën van de twee gesprekpartners een klevrige substantie achter.

«Meneer De Mesmaeker», stotterde meneer van Gestel, «ik hoop werkelijk dat onze verstandhouding door dit voorval niet...»

«Verstandhouding», brulde meneer De Mesmaeker terwijl hij zijn voorhoofd afboende met een zakdoek en zo het geel over zijn hele gezicht verspreide. «Ik bedoel maar, een ongelukje zit in een klein hoekje...»

«Hou uw mond dicht. Of ik sla hem dicht! Die ongelukjes van jullie komen mijn neus uit!»

En als een wervelwind is hij vertrokken.

Bij zijn auto kwam hij agent Vondelaar tegen die net een bekeuring voor verkeerd parkeren uitschreef. Zuigend aan zijn potloodje vroeg hij:

«Is dat vehikel van u? Prrima, dan zullen we even een bonnetje uitschrijven!»

Sindsdien loopt de bewaarder van de openbare rust met een groot blauw oog. Het wordt nu geel.

Meneer van Gestel is al drie dagen niet op kantoor. Weer last van zijn lever.

410.000 F. 188 prijzen!

in de grote wedstrijd

Speel en win :

- 1° prijs : 50.000 F in goudstukken
- 2° prijs : 30.000 F in goudstukken
- 3° prijs : 20.000 F in goudstukken
- 4° tot 6° prijs : een TV ACEC (waarde 14.950 F) of - naar keuze - een draagbare TV HMV (waarde 15.450 F)
- 7° tot 10° prijs : een bandopnemer SONY (waarde 11.950 F)
- 11° tot 25° prijs : een radiowekker Musiclock PHILIPS (waarde 3.950 F)
- 26° tot 61° prijs : een fototoestel POLAROID (waarde 1.250 F)
- 62° tot 188° prijs : een transistor-radio ACEC (waarde 890 F)

Wedstrijdreglement en deelnemingsformulier zitten in de verpakkingen met 4 Cristal of Potloodballpenen van **BIC** waarop de vermelding "Grote Wedstrijd **BIC**".

Op 9 mei 1969 sluit de wedstrijd.

VEEL GELUK!

ABONNEMENTEN OP ROBBEDOES

België : 1 jaar : 512 F ; 6 maanden : 256 F ; 3 maanden : 128 F.

Overige landen : 1 jaar : 612 F ; 6 maanden : 306 F ; 3 maanden : 153 F.

Nederland : 1 jaar : Fl 39 ; 6 maanden : Fl 19,50 ; 3 maanden : Fl 9,75.

Nieuw Guinea, Nederlandse Antillen, Indonesië en Suriname : 1 jaar : Fl 43,20 ; 6 maanden : Fl 21,60 ; 3 maanden : Fl 10,80.

Nederland : gironummer 211714 van de Uitgeverij J. Dupuis, Laan van Meerdervoort 129, Den Haag.

België : P. C. R. 3621.59 van de Uitgeverij J. Dupuis, Livornostraat 97, Brussel 5.

Een abonnement begint te lopen met het eerste nummer van de maand volgend op de betaling, tenzij de abonnee dit uitdrukkelijk anders wenst.

PENNY E : 4 NIEUWE RACEWAGENS VOOR JE VERZAMELING

Schaal : 1/86.
Miniprijs :

20F

OSI BISILURO

DINO COMPETIZIONE

FERRARI P4

MARZAL-LAMBORGHINI

POLISTIL

Met Penny de hele autosport in je hand.

Exclusiviteit \$10

BON

Wil je graag de gratis kleurencatalogus van alle Polistoys wagens ontvangen? Vul dan duidelijk in:

Naam :

Straat en huisnummer :

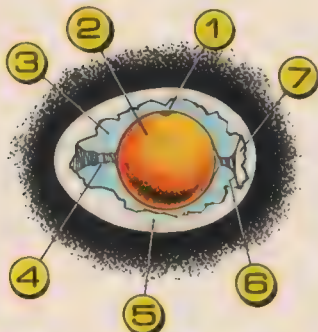
Woonplaats :

Knip deze bon uit en zend hem naar :

S.I.O., de Smet de Naeyerlaan 212, Brussel 9.

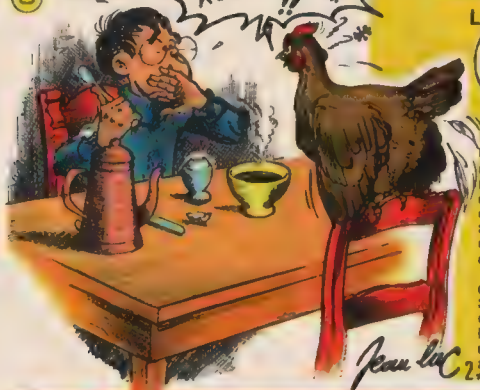
Rob 3-4

VAN EI TOT KUIKEN

- 1 NAVEL
- 2 EIGEL, DOOIERVLIJS
- 3 EIWIJT (EIWITTEN)
- 4 HAGEL - SNOEREN
- 5 EIGERSCHAAL
- 6 BUITENSTE VRUCHTVLIJS
- 7 LUCHTKAMER

**DIERENBEUL
KUIKENNEKKER**

HIER kun je de verschillende ontwikkelingsfase zien van het kuiken in het ei. 21 dagen lang zit de kip op het ei te broeden. Op de tekening (links) kunnen we gemakkelijk de toekomstige navel (1) onderscheiden, en ook het enorme dooiervlies (het eigel, 2), dat zeer veel eiwitten en vitaminen A en D bevat. Bij cijfer 3 vinden we het "eiwit", dat uitscheidend is aan eiwitten. Dunne hagsel snoeren (4) verbinden het "geel" met de poruze kalkachtige eierschaal, waardoor via de luchtkamer 7, zuurstoftoevoer mogelijk is. Het embryo wordt aan de buitenkant beschermd door het vruchtvlies (6).

Meten na de bevruchting delen de genen zich en wordt het embryo gevormd. De rest van het ei, bestaande uit het eigel, dient als voedingstof. De eerste genensplitsing is verticaal; de tweede staat daar loodrecht op; daarna volgen andere verticale maar zeer onregelmatige delingen. Hierdoor krijg je het mosaïek effect dat zo goed op afbeelding 1, 2 en 8 te zien valt (een sterk vergroot vruchtbeginnel).

Op plaatje D zien we het ei op de tweede dag, de derde dag wordt het

bloedataseel zichtbaar (sterk vergroot). F, G, H geven een kijk op respectievelijk de vierde, vijfde en zesde dag. Op de negende dag wordt het embryo omgeven door het navelvlies (2), het vruchtvlies (3) en de dooierzak (4). Op de veertiende dag wordt bijna de gehele schaal gevuld door het embryo en ontbarea bloedvaten. In K, dat is de negentiende dag, zie je het nog beter. Het prille kuiken heeft op de 21ste dag ruim vier uur nodig om de schaal te breken (L) en maar drie minuten om eruit te kruipen.

Nadat het ei gelegd is, heeft het een kans op bestaan als de kip erop blijft zitten: door haar lichaamstemperatuur 38 à 40 graden, ontkiimt het vruchtje. Eén of tweemaal per dag staat ze van het nest op en keert dan instinctmatig met haar snafel de eieren om, wat voorkomt dat het embryo aan de schaal vastplakt... en dus tot een misvormd kuiken zou uitgroeien.

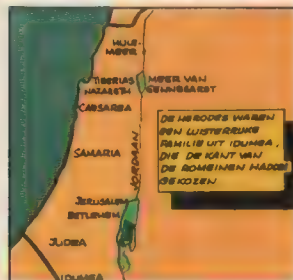
DE SPANNENDE VERHALEN VAN OOM WIM

1981

HERODES, HERODIAS EN PLATAS HEBBEN EEN VEEL BESPREKEN DOEL GESPEELD IN HET LEVEN EN DE DOOD VAN JESUS CHRISTUS

MAAR DE EVANGELISTEN VERTELLEN ONS WEINIG OVER HEN. WAT WAREN HET VOOR MENSEN? WAT IS ER VERDOER MET HEN? GEBURE?

DE HERODES WAREN EEN LUSTERENDE RINNIS UIT JUDAEA, DIE DE KANT VAN DE ROMAINEN HADDE GEKOZEN

HERODES AUGUSTUS⁽¹⁾ HEEFT BIJ DE DOOD VAN HERODES DE GROTE⁽²⁾ EEN VAN ZIJN ZONEN, HERODES ANTIPAS, TOT VIERVOORST VAN GALILEA BENOEMD. MAAR HERODES HAD GROTERE AMBITIES

WAAROM NIET KONING VAN JUDAEA, ZOALS MIJN VADER?

(1) OCTAVIUS IS NA ZIJN OVERWINNING OP ANTONIUS NAU "AUGUSTUS" DE VERHEVENEN GEHOORDEN.
(2) DIE HET BEVEL VOOR DE "KINDERDOOD" GAF.

IK MOET OP DIE THROON ZIJN TE KONING. DOOR HEN TE VERLEN, NAAR MOET?

OP EEN DAG MAAKT HI EEN TOEGE OP HET MEER

IK HEB HET! HI HEEFT EEN DOON GEDAOPTEERD TIBERIUS! IK SOUW EEN STAD EN NOEM ZE TIBERIAS!

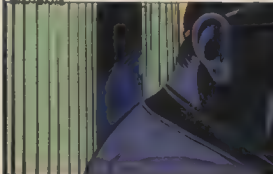
TIBERIUS⁽¹⁾ WORDT UIT DE GEBOED GEBORNT. AUGUSTUS STERFT TIBERIUS WORDT KESER... EN JESUS BEGINT ZIJN OPENBARINGEN. HI KOMT NEAR HET ANGER VAN TIBERIUS... DE HONGERDARE TIBERIUS

VAN HET TIBERIUS DOOR TIBERIUS.

Tekst : O. JOLY. - Tekeningen : LUCAN.

BESCHERMD DOOR TIBERIUS, HEENT
HERODES DAT ALLES NEM TOEGESTAAN IS.
HU VERSTOOT ZELFS ZIN VROUD DOCHTER
OM ARETHA, KONING DER ARABIËREN.
OM HERODES TE TROUWEN, EEN EER-
ZUCHTIG BLOEDVERWANTE DIE OOK VÂN DE
TROON VAN JUDEA DROEGHE JOHANNES
DE DOOPER VERJETTE ZICH TEGEN DEES VER-
SLAFT.

DIE PROFETIE WIL NIET ALLEEN DAT JE MIJ VERSTOOT, MAAR MIJ VOORSPELT DAT ER EEN ANDERE KONING DER JODEN ZAL KOMEN! WAAROM BLIJT JE MIJ NIET ACHTER SLOT EN GRONDEN?

HERODES ANTIPAS IS NIET ZO WIEDED ALS
VELE VAN ZIJN TIJDGENOTEN.. MAAR HIJ IS
EEN SLAPPELING

JOHANNES DE DOOPER
WORDT AANGE-
HOUDEN

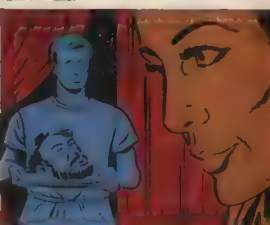
EN AAN KETTINGEN
GELEED.

VLAK LAAT HERODES HEM BIJ HEM KOMEN EN
LUISTERT NAAR ZIJN VOORSPELLINGEN...

JE BENT AAN MIJN GRATIS
OVERGELEVERD EN TOCH LAAT JE
MIJN OORDEEL NIET VERBODEN
OM MIJ MIJN NIJWELUK TE VERWIJTEN
IK ZOU JE ZO DE DOOD IN KUNNEN
JAGEN!

TJDENS EEN FEEST EIST HERODIAS VAN
HERODES HET HOOFD VAN JOHANNES
DE DOEP

DAARNA VOLGT DE TRAGEDIE DIE DE WERELD OP 2'N GRONDVESTEN ZAL DOEN SCHUDDEN... PASEN! JESUS KOMT NAAR JERUSALEM HJ WORDT AANGEHOUDEIN E TER DOOD VERDOORDDEELD DOOR HET SAHNEHEDRINGER GERECHTSHOF DER JODEN

4. JAAR OM TE VOORKOMEN DAT DE JODEN ZICH DO VAN
ROMEINSE ZINDEN Zouden ONTDOEN, BEHOUDEN
DE ROMEINEN ZICH HET RECHT VOOR DESE
VONNISSEN TE WUZIGEN."

DAAROM BRENGT HET GERECHTSHOF JESUS
BIJ PILATUS.

BENT U DE
KONING DER
JODEN?

MUN KONINKRIJK IS
GROOT VAN DEZE
WERELD

WIE 19 PILATUS?

ONDANKS AL EEN ROEISEN IS HERODES
EEN KONING VAN JUDEA GEWORDEN.
TIBERIUS HEEFT EEN ROEISEN ONDER-
DAAN GELAAT. PONTIUS PILATUS, DIE
DE ORDE MOET HANDHAVEN EN HET LAND
BESTUREN, NIJ WOONT IN CAESAREA.
EN IS ALLEEN TIJDENS FEESTEN IN
JERUSALEM...

NOW AM I ASKING JESUS TOO.

IK ZIE GEFEN SO
IN DIESE MAN...

VAN GALILEA TOT HIER
RUIT HIJ HET VOLK OP MET
ZIJN NIEUWE LEER!

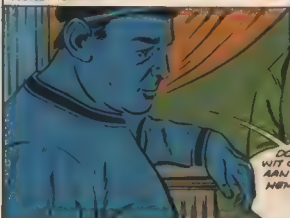
hoe liep het met hen af?

BIJ HET WOORD GALILEA SPIJST PLATUUS ZIJN OREN, EN GRUPT DE KANS...

HOEHT H'U UIT GALILEA? DE VIER VOETEN VAN GALILEA IS NIET MIER! DAT IS DE SAAMSWEREN PERSON. BRING DEZE MAN NAAR MIJN TOE!

HERODES DIE DOOR SCHULDVERWIJFEN VERBERGD WORDT GINGT HIJ JOHANNES DE DOOPER. ONTHOED HEEFT VERMACT VAN JESUS EN HONORE, NAAR JESUS ENHUTEN HERODES WORDT KWAD...

DOE MIJN EEN WIT GEKENPARK AAN EN BRING MIJ NAAR PLATUUS TERUS...

PLATUUS LAAT HET VOLK HOEVEN TUSSEN DE VERULING VAN JESUS OF DIE VAN BARABBAS. HET VOLK KIEST VOOR BARABBAS.

IK HEB MIJN HANDEN IN ON-SCHULD...

HET VOLK BLUFT EEN PLATUUS

KRUISGE MIJ!

ALS JE MIJN VERULANT VEROSPEL JE JE VRIEND-SCHAP MET CAESAR!

WIE ZICH KONING NOEMT IS TEGEN CAESAR...

CAESAR IS ONSE ENIGE KONING!

EN PLATUUS HEEFT NIET EEN ONSTAND ONDERDRUKT.

ALS IK KIEST DOE WAT JE ZEGGEN, HOEHT ER WISSE OEDER! ZAL IK DIE WEL IN DE KERM KUNNEN ENOCHEN? EN WAT ZAL TIBERIUS WEL NIET ZEGGEN?

OM DE ZIJN HEER EEN GLECHTE BEURT TE MAKEN, BESLUIT HIJ DAN TOCH MAAR HET VONNIS TE BEVESTIGEN...

DAN VOLGT DE TRAGIS VAN SOLOTHA

ARABIS 56 N.C. ONDER KONING ARITH...

IK HEB AL ONSE KRACHTEN VERENIGD. MIJ ZULLEN WE DIE HERODES DIE JOU VERSTOOTE KENS ONSE HANDEN NEMEN...

MIJ LOKT EEN ONWADELLOS DOERLOS MET DE VERVOERST LUT EN ONDANKS DE MULPTEDEN DIE TIBERIUS NAAR HERODES STUJKT VERLIEST DEZE DE STRUD.

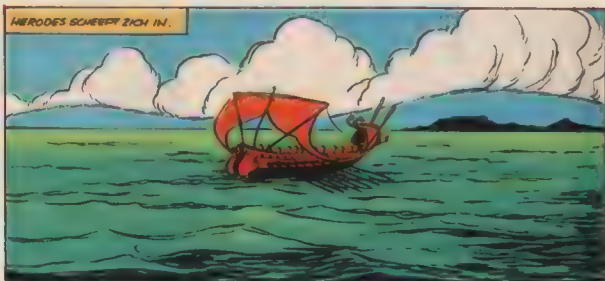
NIET NAAR DAAROP STERFT TIBERIUS. CALIGULA VOLGT MIJN OP.

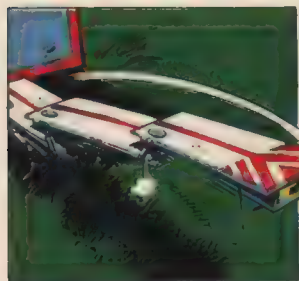
DAT IS 'T TOEPUNT MIJ STELT JE MIJN TOT KONING VAN JUDIA AAN!

VERGEET NIET DAT DIE ZIJN LEERMEESTER WAS

HERODES ARABIS, KLEINZON VAN HERODES DE EERDE

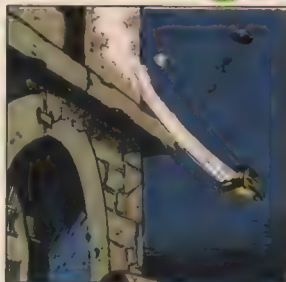
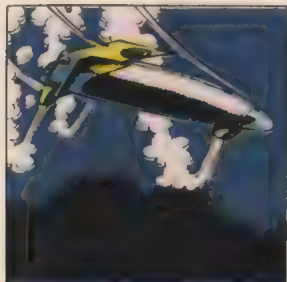

torenpeich

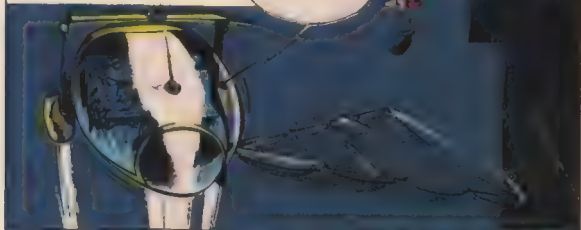

Op de kerktoeren is een straal-
kint van de minimonajoes gestrand.

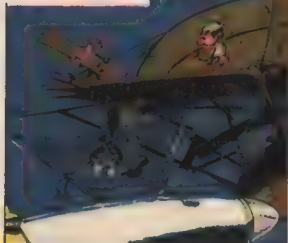

ZO WORDEN DE PARACHUTISTJES
IN ELLENDAM EN OMGEVING
OPGEVIST...

VANGNET
OPEN!

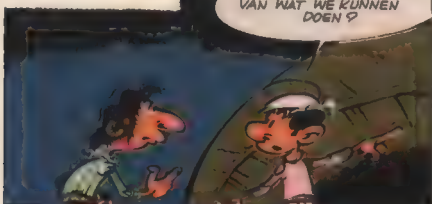

OP VASTE
GROND GEBRACHT.

... **EN** VERWELKOMD...

HEBT U ER ENIG IDEE
VAN WAT WE KUNNEN
DOEN?

WE KUNNEN ER MET DE
SNUBRANDER 'N KUNSTWERK
VAN MAKEN...

NEE... GEEN
SNUBRANDER MEER
VANNACHT...

OF WE ZOUDEN ALLES
MET KLEI KUNNEN
OESMEEREN...

WAAR HAAL JE
ZO GAUW KLEI
VANDAAN?

NIET NODIG... IK HEB
BETEE SPUL GEVONDEN!

Illustratie: [illegible]

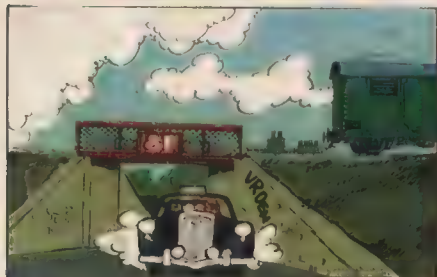

DE SPOOKSCHADUW

door WILL
tekst:
M.TILLIEUX

Al rijden Baard, Kale en inspecteur Fickahusset nog zo hard, de vrachtwagen-zonder chauffeur komt steeds dichterbij...

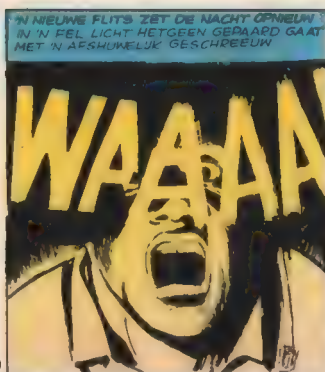
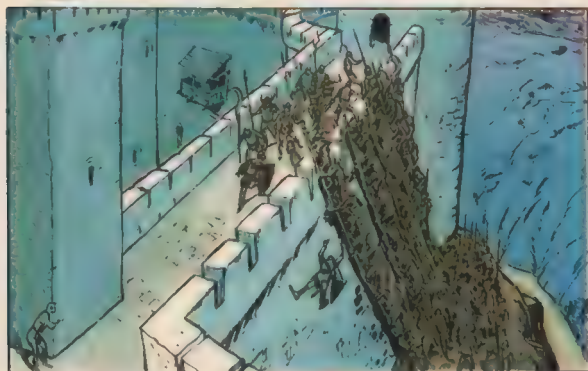

BEELDEN UIT
DE WERELD-
GESCHIEDENIS

TEIMOER

door SIRIUS

vreemd bliksembezoek

Timoor heeft een aanval van middeleeuwse krijgslieden afgeleid. Nu komt de tweede aanval.

VOLGENDE WEEK
vind je twee nieuwe helden

Cara en Calebas

in een nieuwe reeks

de Muskietiers

door Mazel en Cauvin

« Ik vind Robbedoes verreweg het beste jeugdblad dat er te vinden is », lezen we in een groot deel van de brieven die aan « Beste Robbedoes » worden gestuurd.

Maar wij zijn ervan overtuigd dat ook aan het allerbeste blad nog wel iets verbeterd kan worden, en dat het altijd mogelijk is om het een paar lezers méér helemaal naar de zin te maken.

Om precies te weten waarmee we het de Robbedoes-lezers meer of minder naar de zin maken, organiseren wij ieder jaar een opiniepeiling.

IEDEREEN die Robbedoes leest, ongeacht zijn leeftijd, mag eraan deelnemen. De enige voorwaarde is dat hij het deelnemingsformulier juist invult, en het ons ten laatste op 20 april 1989 opstuurt.

Want het gaat er niet om Robbedoes een pleziertje te doen door eens « extra-vriendelijk » te zijn en een goed cijfer te geven aan iets waar je in de grond een hekel aan hebt. Waar het opaan komt is dat we precies weten waar Robbedoes zijn lezers een pleziertje mee kan doen. Daarom moet jij eerlijk zeggen wat je over de tekenverhalen en de rubrieken denkt.

Op die manier help je ons om de beste Robbedoes te maken die je je kunt wensen ?

Hoe je het formulier moet invullen, lees je op de volgende bladzijde, nderaan rechts.

OPINIEPEILING 69

- **NAAM :**
- **VOORNAMEN :**
- **WOONPLAATS :** **STRAAT :**
- **PROVINCIE :**
- **BEROEP VAN MIJN VADER :**
- **WOONPLAATS (juiste vakje zwart maken) :**
- **IN EEN GROTE STAD :**
- **IN EEN KLEINE STAD :**

Nr.

- **LEEFTIJD :**
- **BROERTJES EN ZUSJES**
(Het juiste vakje zwart maken)

--	--

JA NEE

- **HOEVEEL BROERTJES HEB JE ?**
- **HOEVEEL ZUSJES HEB JE ?**
- **HOE OUD ZIJN ZIJ ?**
- **WIE KOOPT ROBBEDOES MEEST-
AL ? (Het juiste vakje zwart maken)**

--	--	--	--	--

moeder vader broer zus ikzelf

- **LEES JE ROBBEDOES IEDERE WEEK ?**
(Het juiste vakje zwart maken)

--	--

JA NEE

- **WAAROM ?**
- **LEEST JE MOEDER ROBBEDOES ?**
(Het juiste vakje zwart maken)

--	--

JA NEE

- **LEEST JE VADER ROBBEDOES ?**
(Het juiste vakje zwart maken)

--	--

JA NEE

- **LEES JE NOG ANDERE JEUGDBLADEN ?**
(Het juiste vakje zwart maken)

--	--

JA NEE

- **ZO JA, WELKE ?**
- **LUISTER JE VAAK NAAR JEUGDPROGRAMMA'S
OP DE RADIO EN TV ?**
(Het juiste vakje zwart maken)
- **ZO JA, WELKE ?**
- **WAT IS JE LIEVELINGSSPORT OF -HOBBY ?**

--	--

JA NEE

WAT DENK JE OVER DE VOORPAGINA

Welke soort van voorpagina zie je het liefst (het juiste vakje zwart maken).

- Een gag met een held uit Robbedoes over de hele bladzijde
(bv. Robbedoes nr. 1613) ..... ☐
- (bv. Robbedoes nr. 1613) ☐

- Een tekening die een scène uit een verhaal voorstelt
(bv. Robbedoes nr. 1607) ☐

- Een kort tekenverhaaltje
(bv. Robbedoes nr. 1595) ☐

Hoe je dit deelnamingsformulier moet invullen

Bij iedere reeks of iedere rubriek op de volgende bladzijden vind je een vakje.

Dat vakje vul je in met de cijfers 3, 2 of 1 - of je laat het wit.

Vul 3 in als je het uitstekend vindt.

Vul 2 in als je het gewoon goed vindt.

Vul 1 in als je het middelmatig vindt.

LAAT HET ALLEEN WIT ALS JE HET SLECHT VINDT!

Licht eerst het microverhaal uit dit nummer, en daarna de bladzijden 47-48 en 53-54 van de opiniepeiling. Vul ze **DUIDELIJK LEESBAAR** in en stuur ze ten laatste op 20 april 1969 aan

ROBBEDOES OPINIEPEILING 69

Laan van of Livorno-
Meerdervoort straat
129 97
Den Haag Brussel 5

REFERENDUM69

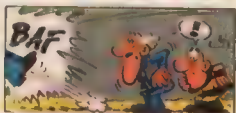
Schrijf in het vakje naast iedere reeks of rubriek onderaan : 3 als je het uitstekend vindt, 2 als je het gewoon goed vindt, 1 als je het middelmatig vindt. Laat het alleen wit als je het slecht vindt !

	ATTILA door Derib en Rosy	
	ENGELIENTJE door Roque	
	ARTHUR EN LEOPOLD door Ryssack en Cauvin	
	STEVEN STERK door Peyo	
	BOLLIE EN BILLIE door Roba	
	BIZU door Fournier	
	S.O.S. JAN VAN GENT door Follet en Tillieux	
	BEVERS door Mitacq en Charlier	
	CAESAR door Tillieux	
	BUCK DANNY door Hubinon en Charlier	
	STANY DERVAL door Mitacq	

	SNUFFELTJE	
	FOUFI door Kiko	
	FLAGADA door Degotte	
	ROLF KARSTEN door Gil en Monterd	
	GUUST FLATER door Franquin	
	Dr. GLADSTONE door Herbert en Jadoul	
	DE NJAAJA'S door Bretecher	
	LOS GUERRILLEROS door Blasco	
	HET MONSTER UIT DE GROT door Gelem	
	COMPLETE VERHALEN door J. Devos	
	HULTRASSON door Remacle en Denis	

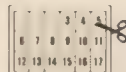

33

34

ZO MAAK JE JE MINI-BOEKJE

- 1) Knip de buitente randen van het blad weg.
- 2) Knip de drie stroken langs de stippe lijnen uit.

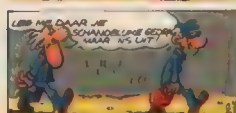
- 3) Fink de stroken met plakband aan elkaar. Let erop dat de bladzijden elkaar goed opvolgen.

- 4) Vouw de plaatjes als een accordeon.

- 5) Je kunt het microverhaal in één ruk uitlezen.
- 6) Doordat de titel op de rug is gedrukt kun je het boekje makkelijk klinkeren.

27

28

29

21

22

23

VOIGENDE WEEK:

JAAP ROOIE-NEUS

JAAP ROOIE-NEUS

BELANGRIJK:

Als je dit micro-boekje wilt maken moet je de middelste bladzijden inmaken en het in elkaar zetten volgens de aanwijzingen op de keerzijde. Je kunt het ook lezen zonder er eerst een boekje van te maken. Maak de bladzijden dan los en lees dan alleen. Begin microverhaal!

			3	4	5
6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17

30	31	32	33	34	
24	25	26	27	28	29
18	19	20	21	22	23

De hier door

JAAP ROOIE-NEUS

DOOR
Reynier van
EN DE

JA, MAKKER, DAT IS DE
GYMNASIEKLEER! DIE
ZIJN BOKSLIES KOMT GEVEN!
DAG MENEER.

3

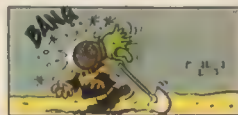
4

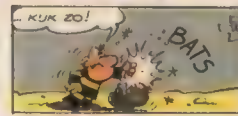
5

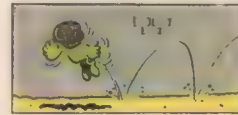
6

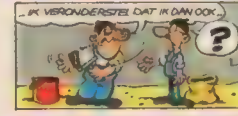
7

8

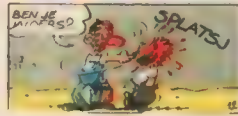
9

10

11

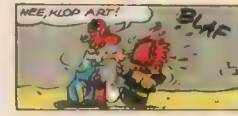
12

13

14

15

16

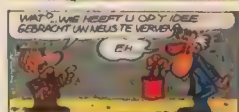
17

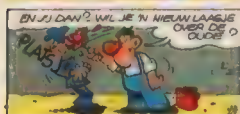
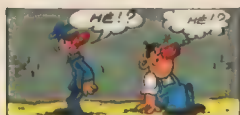
30

31

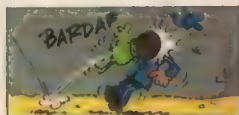
32

24

25

26

18

19

20

	DE MINIMENSJES door Seron en Desprechins	
	JOHAN EN PIRREWET door Peyo	
	SPELEN MET DUBBEL EN DIK door Carry Page en Bollen	
	GUUS SLIM door Tilleux	
	DE KROBBELS door Max Ariane	
	DAN LANKER door Bernet en Cusso	
	BRAM JAGER EN ZIJN BUUR door Francis en Tilleux	
	BESTE ROBBEDOES brieven van lezers	
	LORRESNOL EN SIKKEPIT door Gennaux en Cauvin	
	MULLIGAN door Berck, Delporte en Macherot	
	MICHAEL door Dan Daubney	
	MICHEL EN DICK door Piroton en Jadoul	

	DE SCHIP-BREUKELINGEN door Bretecher en Cauvin	
	OUWE NIEK EN ZWARTBAARD door Remacle en Denis	
	KLAAS EN KLAZIENTJE door Motti	
	OOM WIM	
	DE OUWE KIBBELAARS door Michaud en Lecamus	
	PIETERS TECHNISCHE RUBRIEK	
	POESIE door Peyo	
	PETER HOBBY'S KRONIEK	
	PONY door Deglieter	
	DE SLIERT door Roba	
	KIJKJE ACHTER DE SCHERMEN (redactie)	
	SANDY door Willy Lambil	

	SAKI EN ZUNIE door R. Hausman	☐
	DE SMURFEN door Peyo	☐
	ROBBEDOES EN KWABBERNOOT door Franquin en Jidéhem	☐
	AUTORUBRIEK door Starter	☐
	SNOESJE door Macherot	☐
	SOPHIE door Jidéhem	☐

	BAARD EN KALE door Will	☐
	TOET EN KLI-WONG door Degleiter	☐
	TIMOER door Sirius	☐
	DE BLAUW- BLOEZERS door Salve en Cauvin	☐
	CHRISTIAN VANEL door Dan Daubeney	☐

Wat vind je van de complete verhalen ?

Zie je graag iedere week een compleet verhaal in Robbedoes ?
(Het juiste vakje zwart maken) .....

☐	☐
JA	NEE

Wat vind je van het microverhaal ?

Hoe vond je de vorm van de laatste microverhalen ?

De huidige vorm van het microverhaal

Sinds enige maanden hebben we de vorm van het microverhaal een beetje veranderd. Dit omdat we vele klagen van minder knutsel aangegane liefhebbers van het microverhaal ontvingen. We presenteren het verhaal nu zo dat de lezers het zonder moeite van het begin tot het eind kunnen lezen terwijl de knutselaars er nog altijd 'n boekje van kunnen maken. Welke vorm vind je beter ?

oude vorm   nieuwe vorm

In het hokje hiernaast kun je al naar gelang je ze goed of slecht vond, een kruis zetten in het juiste vakje.

☐	☐
JA	NEE

Welke micro-helden vind je het leukst ?

Geef in de nevenstaande hokjes aan welke drie microhelden je het best vindt. Geef ze een cijfer tussen 10 en 0

<input type="text"/>	☐
<input type="text"/>	☐
<input type="text"/>	☐

Wat vind je van de verhalen ?

Vind je de vorm goed ?
Doorhalen wat niet gewenst is.

☐	☐
JA	NEE

DE SMURFJES .....

☐

OUWE NIEK .....

☐

Geef de verschillende hoofdpersonen van de verhalen een cijfer tussen de 10 en 0.

BILLIE DE HOND .....

☐

GUUS SLIM .....

☐

SNOESJE'S SNUFFJES .....

☐

De twee laatste vragen

Hoeveel vriendjes en kennisjes lezen dit Robbedoesnummer na of vóór jou ?
Welke rubriek of welke reeks zou je graag in Robbedoes zien ?

**Opzenden vóór 20 april 1969.
Hartelijk bedankt !**

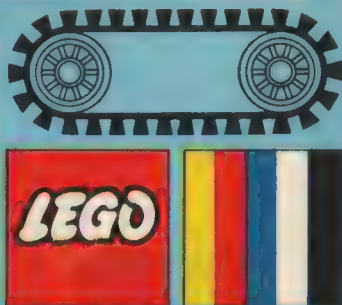
LEGO TELEGRAM

PAS AANGEKOMEN STOP EEN MASSA LEGO NIEUWIGHEDEN STOP

KIJK HIER EEN VRACHTWAGEN MET KRAAN STOP

KRAAN OP RUPS BANDEN RIJDT OVER ALLE HINDERNISSEN STOP DRAAIT OP ZICHZELF STOP
KAN GOEDEREN HEFFEN EN LOSSEN DANKZIJ HANDEL EN MAGNEET STOP VRACHTWAGEN
8 WIELEN STOP DEUREN DIE OPEN EN DICHTGAAN STOP STUURKABINE VERBONDEN
AAN LAADPLATFORM DOOR DRAAISCHIJF DIE DE MANEUVERS VERGEMAKKELIJKT STOP

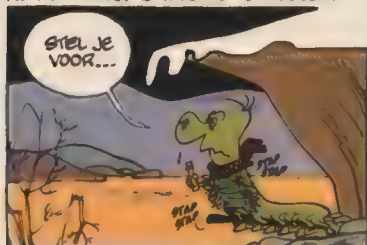
2 OPRITBALKEN DIE ZAKKEN OM DE KRAAN VAN DE VRACHTWAGEN TE LADEN STOP
GA VLUG DE LAATSTE LEGO NIEUWIGHEDEN BEWONDEREN
BIJ JE SPEELGOEDHANDELAAR STOP

Bij elk LEGO geschenk, een beetje meer plezier !

LEGO BELGIUM P.V.B.A. - Brussel

DE DUIZENDOOT DIE DE HELE ZOMER
VROUWK MAAR VALG GEZONGEN HEEFT, LUST
NU HET HERFST IS TREURIG TE KNEUZEN...

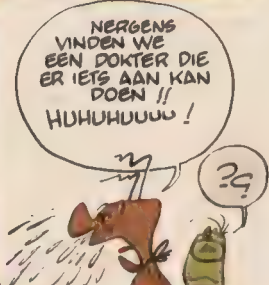
GEEN ENKEL STUKJE
VLIEG...

WAT HEB IK ERAAN?
IK BEN TOCH DRANK-
BESTRUYDER
?!

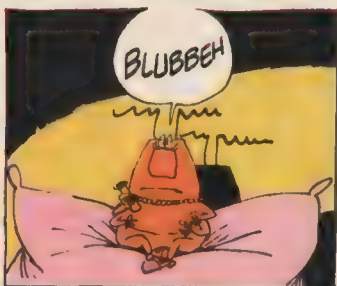
EN DIE MISSELUKE HEBBE-
RIGE ROTMIERTJES
GEVEN ME OOK MAAR
NIET EEN
RADUSJE.

DE MENING VAN BILLIE DE HOND

Tekst: Yvan DELPORTE
Tekening: ROBA

BONNE

JE komt in het leven heel wat stomme dingen tegen. Hangende lantarens zonder lantarenpaai, bijvoorbeeld; en stratenmakers die kuilen graven zonder er botten in op te bergen. Maar iets stommers dan een kip, nee, dat bestaat niet.

Bollie had nog gezegd: «Hoera! 's Is bijna Pasen! Dan vinden we overal eieren!...»

Ik wilde een handje helpen en liep eens aan bij meneer Bladerik, die een paar huizen verder op woont. Ik moest onder de afstering door, en moest nog een gat graven ook, en toen belandde ik bij een stelletje overdoevend kakekende kippen. Ze stoven alle kanten op, sloegen met hun vleugels, fladderden met hun koppen tegen de muur en maakten een kabaal dat een dode er wakker van zou worden.

Let wel, een doole, maar meneer Bladerik die op dat moment net zijn midzlaslapje deed en hardhorend is, was geen dode. (Herinner me eraan dat ik jullie nog vertal van de handelsreiziger die bij hem op bezoek kwam. Een giller!)

Maar goed, ik zag geen kans die stomme kippen uit te leggen wat ik van ze wilde.

Toen kon ik natuurlijk nog maar één ding doen. Dat heb ik gedaan: De eerste de beste die langs fladderde heb ik beetgepakt en hades... rechtomkeert naar huis met het misallijde beest dat de hele buurt bij elkaar krijste en mij

in mijn neus probeerde te pikken. Een mooie vertoning.

In de huiskamer weer hetzelfde liedje. Ik had het beest nog niet losgelaten (er zaten allemaal veren tussen mijn tanden, bah...) of het begon weer inheems kakelend rond te rennen. Tenslotte sprong het op de lampekap en verdween.

Ziezo, ik had gedaan wat ik kon. Het wachten was nu op de eieren. Ik ben lekker op de bank wat gaan liggen nadenken.

Toen ik weer wakker werd, was het al avond en kwam de vader van Bollie thuis. Hij zei:

«Kom van die bank af! Na een dag van hard werken wil ik daar zitten.»

Ja... dat gentje ken ik. Ze gebruiken allerlei voorwendsels om mij van het enige lieflijke plekje in het huis te verjagen.

Maar net toen ik moeizaam van de bank kwam, stak Bollie's vader zijn hand onder de lampekap om het licht aan te steken (er zit daar een soort ijzeren touwtje). Je hoorde een klikje en meteen daarna een kreet die je door merg en been ging. De vader van Bollie sprong achteruit, de lamp naar voren en het wakker geschrokken beest stortte zich Hals over kop op de schoorsteen (Chinese vaas kapot), op de tv (kast vol krassen), op de lichtkroon van Venetiaans kristal (twee armen eraf en de kap gearsten) en tenslotte op het hoofd van Bollie's vader, die van ontzetting vastgenageld stond. Daar kwam die stomme kip eindelijk tot bedaren...

Op dat moment kwam Bollie's moeder binnen gevolgd door een van woede schuimbekkende man: Meneer Bladerik.

«Vulle dieven!», brulde hij, alsof ook wij doof waren, «geef mij m'n Bonne terug!»

Pas toen wist ik hoe die kip heette. Driegend liep hij op de vader van Bollie af, die nog steeds dat hoederachtige monster op zijn hoofd had. Het beest kromde zijn nagels in de kale knikker van Bollie's vader, die begon te gillen. Direct daarna gilte ook Bladerik: het beest had in zijn grijpprager vingers gepikt. Het schijnt dat kippen geen tanden hebben. Nou wie dat denkt moet maar eens komen kijken.

Toen begon er een soort stierengevecht. Net zoals wanneer ik in het bad moet. Maar veel leuker, want nu mocht ik helpen vangen. Je had hun armen moeten zien! De moeder van Bollie stak ze in de lucht alsof ze de hemel gratis wilde afmaken. Meneer Bladerik, die al eens naar een catch op de tv had gekeken, hield ze horizontaal, en Bollie's vader liet ze moedeloos langs zijn lijf slungelen.

Af en toe, als we het beest in een hoek gedreven hadden en met ingehouden adem erop af slopen, was het erg spannend (ik vormde de achterhoede; je kon nooit weten), want dan vloog Bonne plotseling krijsend en fladderend over onze hoofden en moesten we weer van voor af aan beginnen.

Het lijkt me passender niet over de aangerichte schade te spreken en dus

ga ik nu over tot de slotscène, die zich in het gasfornuis afspeelde.

Nadat de hoenderachtige zenuwlijder een stapel borden tegen de vlakke had gevogelen, zocht zij haar heil in de oven. Ik begrijp nog steeds niet waarom ze die niet hebben aangestoken. Gebraden is het een lekker hapje.

Maar nee hoor, Bladerik heeft zijn leven op het spel gezet en het beest buit gemaakt. Moedig de vinnige beten trotserend, heeft hij het aan zijn borst gedrukt en is (al vloekend en tierend tegen ons) vertrokken.

Bollie was bij een vriendje van hem. Zijn ouders waren het huis aan het opruimen toen hij thuis kwam. Ik was hem in de hall gaan begroeten en met een vinger op zijn lippen liet hij me een ronde kartonnen doos zien die dichtgemaakt was met een touwtje.

• Pap, mam, raad eens wat ik heb meegebracht? •

Toen speelde hij voorzichtig met zijn vingertjes over de touwtjes. Ik zweer je... het leek alsof je een kip hoorde kakelen.

De dokter is geweest, heeft mij een suikerklonkje gegeven en gezegd dat Bollie's ouders wel weer gauw op de been zouden zijn. Hij voegde er aan toe dat je altijd dat soort grapjes beleeft als je een hond hebt.

Wat de eieren betreft : daar is niets van gekomen. Ik heb goed gekeken. Die kip heeft er niet één gelegd!

Maar ik ben net iets bijzonders te weet gekomen : Bonne is een haan.

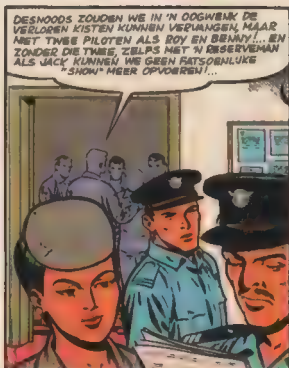

BUCK DANNY

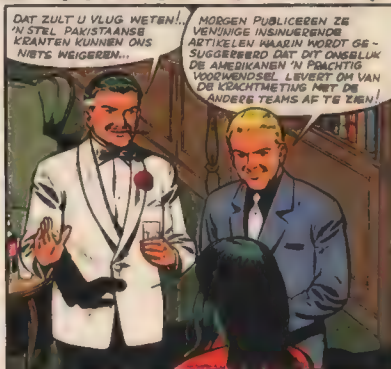
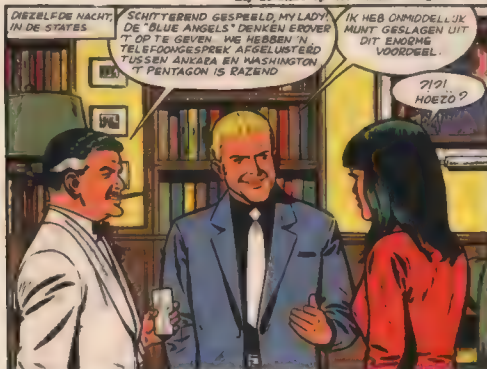
door Vic Hubinon en J.-M. Charlier

HET DRAMA OP HET VLEGVELD IN
ESSENDOIA IS BLIJVENDE GEENUUD.
DE "BLUE ANGELS" DIE AAN DE
BOTSING ZIJN ONTMOETEN PARADEEREN
VUUR KOSTEN EN EEN ZIEKENHUIS
BRENGT DE VERBRANDE PILOOT
IN VOLLE VAART WEG...
ZIEKENHUIS HOLT NAAR DE
VERBORSTENDE PARACHUTIST...

DE BLAUWE ENGELN

Bij de start op het Turkse vliegveld is Tumblers vliegtuig in brand geraakt. Lady X kan tevreden zijn...

*SPEILEN met Dubbel & Dik

TEKENINGEN: GUY BOLLEN

TEKST: CARY PAGE

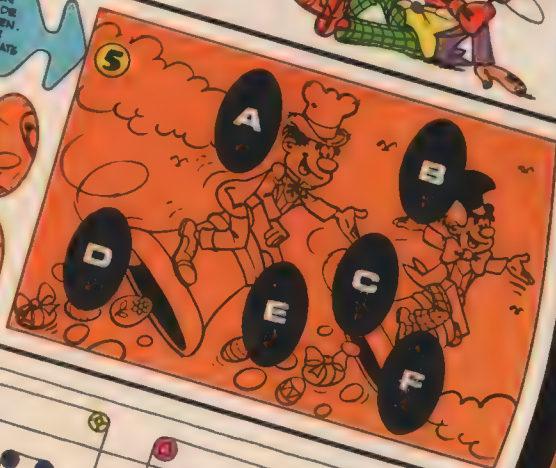
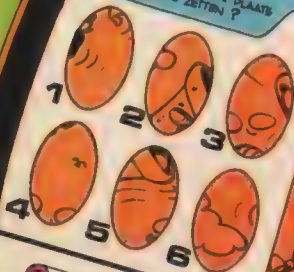

WAAR OF NIET WAAR?

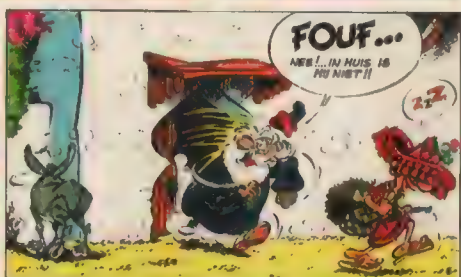
- 1. HET PRASSELAND BEHOORT AAN PERU.
- 2. DE PRASSELANDEN: JURK DIE JE OP PASSEN VOOR HET EERST AANTREFT.
- 3. BEN PRASSELAND: IS WERDOEN.
- 4. DE PRASSELAND: IS WERDOEN.
- 5. WAAR HET VINE NIST RUSEN VOOR HET EERST GAAT GEGRAS.
- 6. DE PRASSELAND IS BEN ZACHT LENTENHOUW.
- 6. DE PRASSELAND LIEF IN ZUD-AMERIKA.

DEZE ACHT EIEREN
HEBBIEN WE UIT DE
TEKENING GEKOMEN.
WAAR OP HAN PLAATS
TELLER ZETZEN?

AAN WELK TOELUWEN
MOET JE TREKKEN
OM IEDERS KLOK TE
LATEN
KLINGEN?

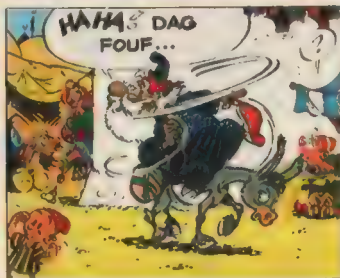
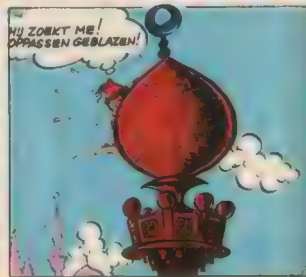
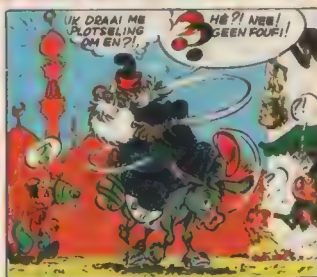
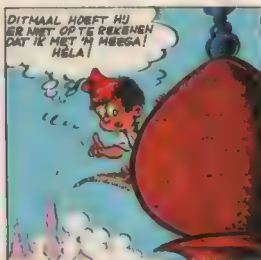
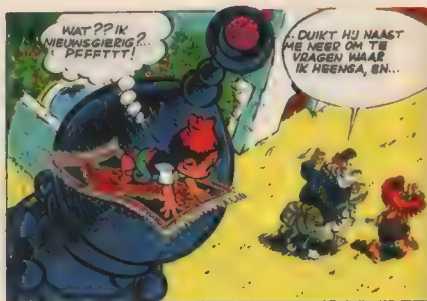

STIK! IK BEN NIEB GOED VOOR 'N TOVERTAPKJE!

het geheim in de bergen

Wordt in de volgende aflevering van de avonturen van de...
aanleiding voor de vakantie.

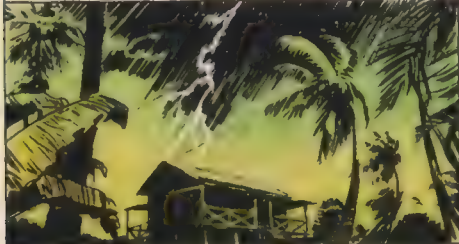

door
DAN DAUBENEY

MICHAËL

TEGEN MIDDERNACHT STREEKT PLOTSELING 'N HEVIGE WIND OP
EEN HELS TROPISCH ONWEER BARST LOS...

DE TAM-TAMS BLIJVEN HUN
ONHEILSPELENDE BERICHTEN
DOOR 'T DAL STUREN...

MUKASA! KOMT DE GEEST VAN
TAMBO OOK HIER?

GA SLAPEN

HOE ZIET
'N GEEST
ERUIT?

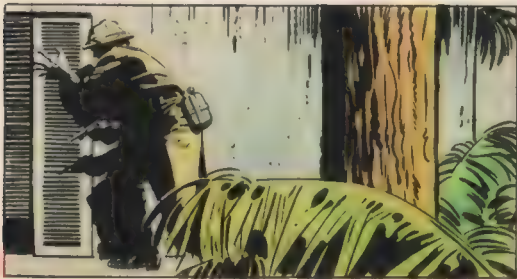
WEET IK NIET...
IN ELK GEVAL NIET
ZO ZEURIG ALS JIJ...

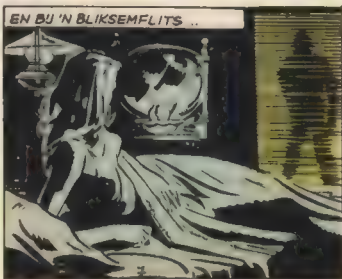
'N SCHIM SPOEDT 'ZICH VOORT DOOR DE ORKAAN...

DAT IS NIET DE
WAGEN VAN
MEREDITH...

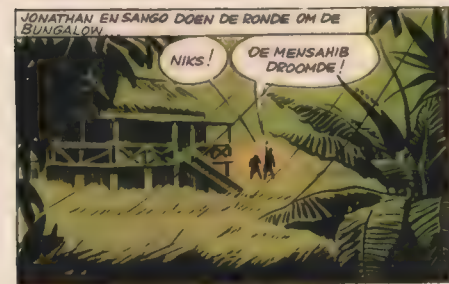
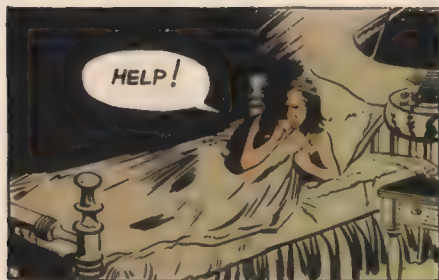

EN BU 'N BLIKSEMFLITS...

DE GEIST VAN TAMBO

In Karanaasi roffelen tamtams
en brandt de heilige boom...

ROLF KARSTEN

DE CLUB DER VAMPEIRS

BOEK
GIL
MONTRO

In Peters plaats gaat Rolf Karsten naar de afspraak met de mannen die Virginia hebben ontvoerd...

HOU OP MET DAT GESMOES OF IK MAAK 'N ZEEF VAN JE!

KARSTEN WORDT MEEGENOMEN IN 'N LABYRINT VAN TRAPPEN

DAAR HEBBEN WE ONS MANNETJE EINDELIJK... KAPITEIN RADCLIVE VAN DE U.S. AIR FORCE ZAL GAUW 'N TOCHTJE NAAR EUROPA MOGEN MAKEN!

DOLF KARSTEN!
VERVLOEKTE
BENOBIAL!

JAWEL!... DAAR STA JE VAN TE KIJKEN, HÉ, SCHOFF? JE DACHT ME TE GRAZEN TE NEMEN, MAAR 'T IS NIET OMGEKEERD!

AHA! JE BENT
OOK NOS 'N VER-
VLOEKTE OPSCHEPPEL!

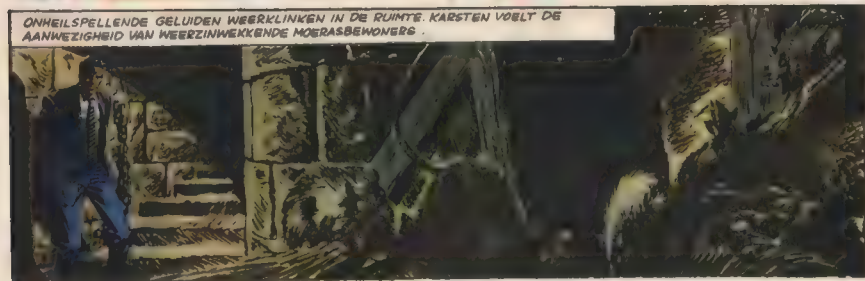
'T IS GEEN
BLURRIK WEEST
NU WIE JE ECHT
BENT! EN M'N
VERDWIJNING
ZAL PETER
ALLEEN MAAR
ALARMEEREN!

WOEDEND GEEFT ORSON HEM 'N VUISTSLAG DIE ROLF DOET WANKELEN.

DIT IS NOS MAAR 'N
VOORPROEFJE VAN WAT JE TE
WACHTEN STAAT!...

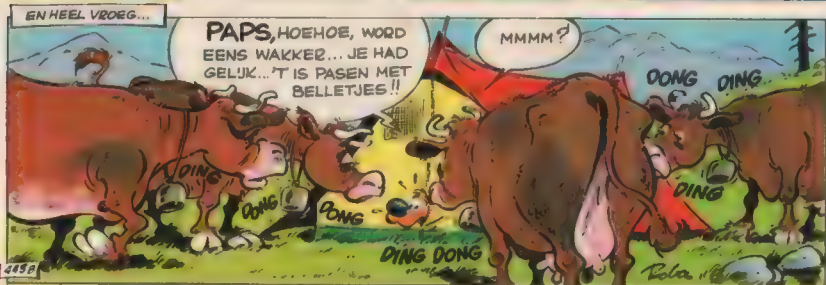

Bolle en Bellei

door

HIKEMAAR

door COZIAN
en MICHAUD

IT'S MOEILIK
ANDEREN VAN
JE GOEDE
BEDDELINGEN
TE DOORDRINGEN
VAAK NIEMEN
ZE DAN NOG 'N
LOORJE MET
DE OP DE KOOP
TOE. MAAR

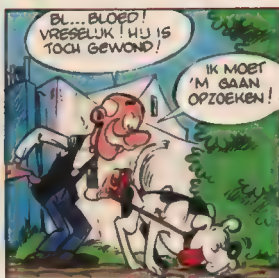

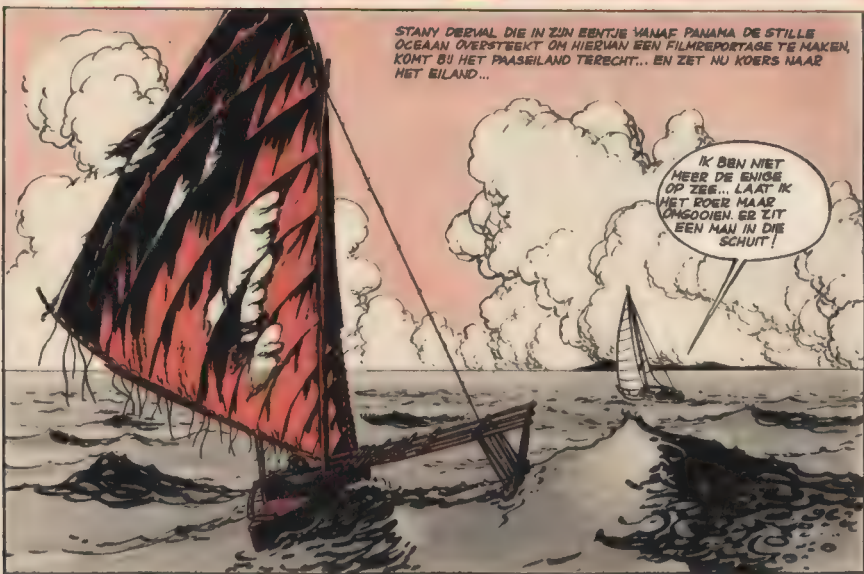

EEN AVONTUUR DOOR

STANY DERVAL

STANY DERVAL DIE IN ZIJN EENTJE VANAF PANAMA DE STILLE OCEAAN OVERSTEECT OM HIERVAN EEN FILMREPORTAGE TE MAKEN, KOMT BIJ HET PAAISEILAND TERECHT... EN ZET NU KOERS NAAR HET EILAND...

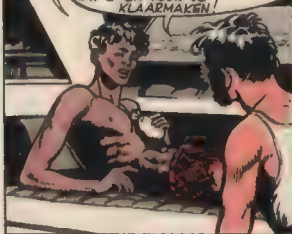
IK BEN NIET MEER DE ENIGE OP ZEE... LAAT IK HET ROER MAAR OMSGOOIEN. ER ZIT EEN MAN IN DIE SCHUIT!

ARME KEREL! JIJ ZIET ER NIET BEST UIT!... MET ZO'N POLYNESIÏSCHE PRAUW KOM JE VAST NIET VAN 'N EILAND IN DE BUURT!

HONGER!

DAT BEGRIP IK! IK NEEM JE BOOT OP SLEEPTOEW EN ZAL WAT ETEN VOOR JE KLAARMAKEN!

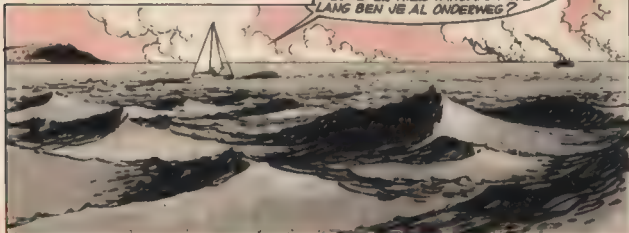

WAAR VANDAAN?

POANO.

JIJ MOET 'N KNAAP ZEEVAARDER ZIJN!... DAT IS MEER DAN ACHTTIENHONDERD KILOMETER HIER VANDAAN! HOE LANG BEN JE AL ONDERWEG?

VIJF MAAL ZEVEN... VIER WEKEN! WAAR WOU JE HEEN?

Pasen op Paaseiland

MITACQ • M.TILLIEUX

TAHITI... VEEL WIND... ALTJD
VEEL WIND... ZEIL SCHEUREN...
IK ROE...

ONGELOFLUK... DIE JONGENS
GAAN NAAR TAHITI ZOALS
WIJ NAAR DE KAPPE!

WAT
IS ER ?!

'EDEREEN GAAT BLIKBAAR VANDAAG NAAR HET PAASEILAND!
EN ZE ZEGGEN DAT HET
HAAST NOOIT BEZOCHT
WORDT!

HAHA! WE HEBBEN 'N WIER!
WIJ ZIT OP DAT JACHT!

EEN JACHT BIJ 'T
PAASEILAND HOE
BESTAAT HET ?!

WEER ZO 'N IDIOOT DIE 'N WERELDREIS OP 'N EENTJE
MAAKT ?!

WEL VERVLEND,
MAAR NIETS AAN 'T
DOEN... WE MOETEN DIE
JONGEN HEBBEN!

DAT IS EEN MEERWALLETJE VOOR JE ALS DIE
BOOT NAAR TAHITI GAAT KAN WIJ 'N WEL MEE-
NEMEN. IK KAN HET IN IEDER GEVAL
VRAGEN!

NEE!
NEE!

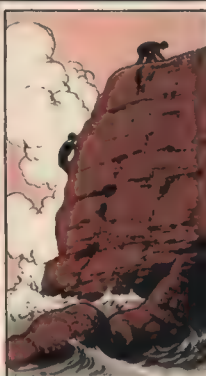
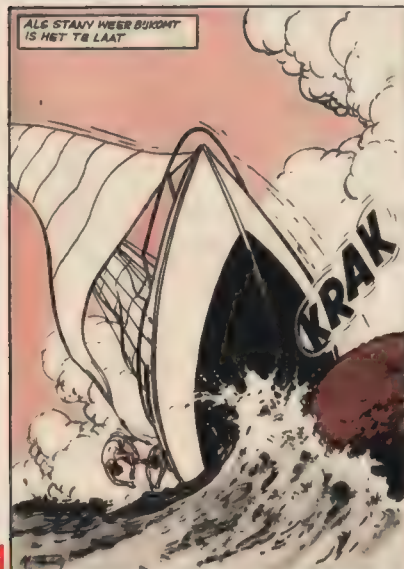
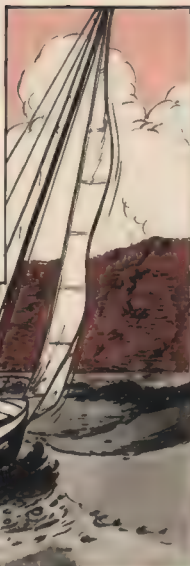
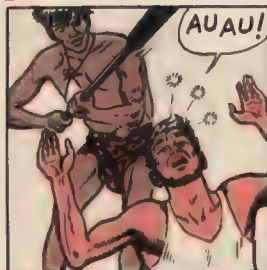

HOED NEE? 'T ZOU DE BESTE
ONOSSED ZIJN 'ZE BUITEN
NIET, HOOR!

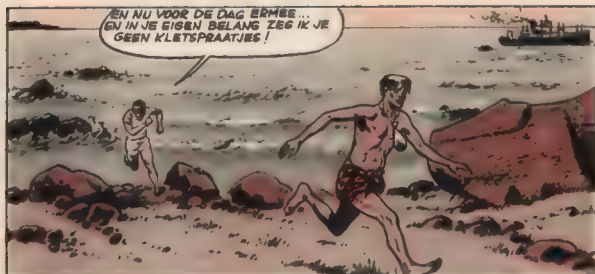

WE GOOIE HET BOER OM!

LIEVE HEMEL! ZE HEBBEN HET ER
LEVEND AFGEBRACHT! WE MOTTEN ALS
DE BLIKSEN MET EEN KAND ACHTER
HEM AAN VOORDAT HI ZIJN
VERHAALTJE VERTELT...

ZEN NU VOOR DE DAG ERNIE...
EN IN JE EIGEN BELANG ZEG IK JE
GEEN KLETSPRAAKTJE!

HEBBES!

ONDERTUSSEN...

U HEBT GEZIEN WAT HI DEED, NIET?
WAT HEEFT DIE JONGEN??

VERMOORDEN
WILLEN ZE ME!
VERMOORDEN!

OF IS HI ZO BANG VOOR JULLIE DAT HI HET
DAAROM DEED!

HU GAAT MET ONS
MEE... 'T IS EEN VAN ONZE
ARBEIDERS. HI PLEEGDE
CONTRACTBREUK!...

VERVO

5004

DE VOLGENDE DAG HEEFT DE POLYNESIËSE JONGEN DIE IN 'T MISSIONARIS HUIS ALLES VERTELD

HU HEEFT ROPATI EN WERKT BIJ EEN PARELVISSERIJ IN PANG... DE BEHANDELING WAS ER SLECHT EN TOEN ZIE NIET UITBETAALDEN HEEFT ROPATI ZIJN LOON IN PARELS GENOMEN EN IS ER VANDOOE GEGAAN!

M. TILL

TEKST: M. TILL

BNDE

de nlaaja's

breitels

Quack!

STARTER RIJDT PROEF

RENAULT 6

KAMPEREN

TUSSEN TWEE WEEK-ENDS IN

GOEDE KANTEN

- Originele techniek.
- Heel handige kampeerwagen.
- Goede vering.
- Sluip-door-kruip-door-wielen.
- Gemoedelijke wegligging.
- Zuinig verbruik.

SLECHTE KANTEN

- Vrij luie motor.
- Onderontwikkelde remmen.
- Overgevoelige stuurinrichting.
- Twijfelachtige schoonheid.

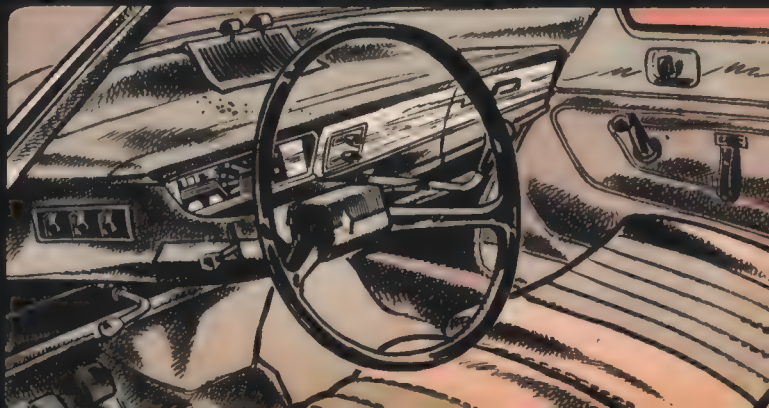
Wie te veel goeds wil...

Is het een succes geworden? Ik heb zo mijn twijfels. De Diane bewaart het rustieke Lelijke-Eend-karakter. De Renault 6 is vlatter en op zijn poging om mooi te zijn valt heel wat aan te merken... De vormgevers van Renault hebben niet het meesterschap van een Bertone, en eigenlijk ben je geneigd de R-4 een "Armeluis-R-16" te noemen. Wat niet wegneemt dat je er goed in zit en de vijfde deur (melkmanwagentje) is gewoonweg grappig.

Hij heeft zijn lekker soepel opgehangen wielen afgekeken van de R-4, maar de schokken worden beter gebroken, en de wegligging is nu eens onberispelijk. De R-4 hield over, maar slaapt niet om. Hij vergeeft je ook onthelpen acrobatie...

De stuurinrichting is naukeuriger en directer. Een van de beste tandheugels die ik ooit gezien heb... Maar één

Voor het eerst is bij Renault het dashboard op slag goed getekend! Maar dagkilometer-teller en opmaak-spiegeltje ontbreken. En voor slaapstoeltjes moet je bijbetalen.

RENAULT 6 (Vervolg)

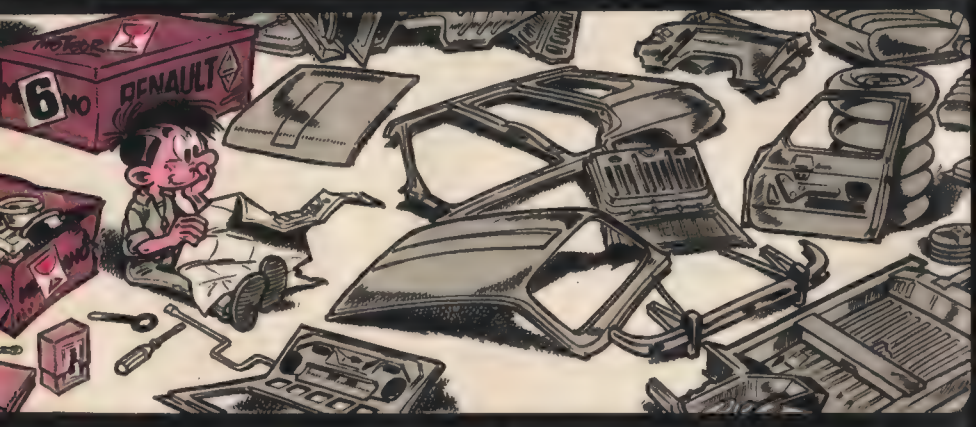
foutje: ze geeft de bobbels in de weg te goed door, en in de bochten moet je stevig en goed gevoede spierballen hebben om de tegenstribbelende voorwielaandrijving in bedwang te houden.

De R-6 heeft de zet tegen Citroën nog extra onderstreept door een echte motor onder zijn kap te stoppen. Een mooie gelegenheid om de oude voorraad Dauphine-motoren op te gebruiken.

't Is of te veel of te weinig: met een top van 126 ben je geneigd om met de "grotten" op te trekken...

Maar daar vallen de paardekrachten toch wat te licht voor uit. Jammer dat er geen 950-R-6 in zit, die je met

dese uitstekende wegligging best kunt hebben. Er wordt gefluisterd dat dat gaat komen... Maar grote goden, laten we dan meteen die trommelremmetjes, die toch al met een been in het graf staan, definitief begraven. Bij gewoon gebruik houden ze het, in de bergen kunnen ze zelfs goed tegen de warmte, maar zodra je een hoge kruisnelheid aanhoudt, worden de remafstanden steeds groter en lijkt het of de trommetjes tot zielige ovaaltjes slinken. Nôé, als je tussen twee kampeerweek-ends in hard wilt rijden, dan ontbreekt er nog wel iets aan. Een wat pittiger motor en fellere remmen. Laten we maar op de volgende uitvoering wachten.

DE MECCANO-ACHTIGE RENAULT 6

Zoals de oude zongen, piepen de jongen

Dat bliksemse Renault-bedrijf toch! Als die eenmaal op een sportje zitten, stomen ze maar door... Ik doel nu op dat meccano-systeem. Lat wel, als de onderdelen goed zijn heb ik er niets op tegen. Maar neem nu eens die "nieuwe" Renault 6. Het procédé is zo eenvoudig als wat: het vernuftig bedachte geraamte van de R-4, de even goed uitgekende "kampeer-elegante" van de R-16, en de ouwe trouwe Dauphine-Gordini-motor... Klaar is kees, je hebt een voertuig. Een wagen met voorwielaandrijving waarmee je hopen spulletjes kunt vervoeren, die als een mullerzel door de bergen gaat en die op snelwegen aan 8 literjies benzine toch genoeg heeft om 120 km/u. te rijden. Als we wat kieskeurig willen zijn, dan vinden we geen genade voor die oude Dauphine-motor met zijn driemaal gelagerde krukas, zijn 845 cm³ en zijn mierzerige 34 DIN-PK. Eenzelfde "onder de maat blijven" bij de trommelremmen die terugkrabbelen als ze recht gewerkt moet worden. Het is allemaal een beetje goedkoop. Maar de Renault 6 is wel een vernuftig wagentje dat nieuwe technieken aandurf, iets dat in de wereld van de massaproductie weinig voorkomt.

Op de tekening kun je de logische plaatsing van de motor voor voorwielaandrijving zien, het grote laadvlak en de "stationwagen-bak" met 6 ramen en 5 deuren. En

sinds de grote Engelse sportwagens ook achterbakdeuren hebben, durft niemand meer over melkboerwagentjes te spreken.

Nog iets bijzonders: De Renault 6 bewijst dat een goedkope wagen niet noodzakelijk klein moet zijn. Hij heeft maar 5 PK maar biedt met zijn 3,85 m veel comfort, een ruim zicht en de nodige bewegingsruimte voor familieuitstapjes. Ook in dat opzicht is Renault een pionier die door velen nagevolgd zou moeten worden.

Een zenuwalopend Chinees puzzeltje

Kijk eens hoe mooi hij uit elkaar ligt. Het lijkt wel een bouwdoos. Met de "voorwielaandrijving-generatie R-4, R-16 en R-6 volgt Renault het voorbeeld van Citroën goochelen met kisten. Alle platen, net als bij een vliegtuig, lijken van papier... Maar als ze eenmaal "langs de stippe lijntjes zijn omgevouwen" worden ze bijzonder stevig. Zoals in de tekening wordt onthuld, heeft zowat alles hier de functie van een eierschaal... En probeer maar eens een eierschaal dubbel te vouwen. Daar heb je dan het geheim van de lichtheid gekoppeld aan stevigheid.

een techniek uit de vliegtuigbouw die recht tegenover de Engelse en Amerikaanse school staat, welke gebaseerd is op zware chassis voorzien van dik plaatwerk. Natuurlijk heeft de medaille een keerzijde... Ten eerste : zo'n constructie betekent een hoogstandje van de ingenieur en de geringste fout in de berekening veroorzaakt knarsen of scheuren... Ten tweede : de bescherming in geval van een ongeluk is maar betrekkelijk. Ten derde : al die kisten worden gemakkelijk klankkasten, en met behulp van geluiddempend materiaal moet het lawaai dan bestreden worden. Ten vierde : het verraderlijke roest vindt hier fantastisch veel verborgen plekjes om zich te nestelen. We hebben bij de eerste Renaults R-16 kunnen zien hoe ze tot stof wegschroepelden. Om uit dit probleem te komen heeft Renault bijzonder moeilijke verfpocedés en beschermingsmogelijkheden door onderdamping moeten bestuderen... Ze zeggen dat de R-6 van de opgedane ervaringen profiteert.

Wat de kostprijs betreft, slaat de weegschaal positief door. Terwijl de gelaste zelfdragende carrosserie een geheel vormt, draagt het calson-plaform hier het hele mechaniek. De rest is maar bekleding : grote dubbele wanden die met bouten aan het geraamte bevestigd zijn. Makkelijk bij reparaties...

Alles zit in de voorpootjes

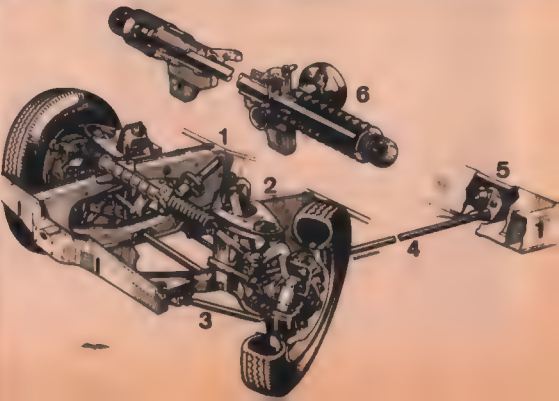
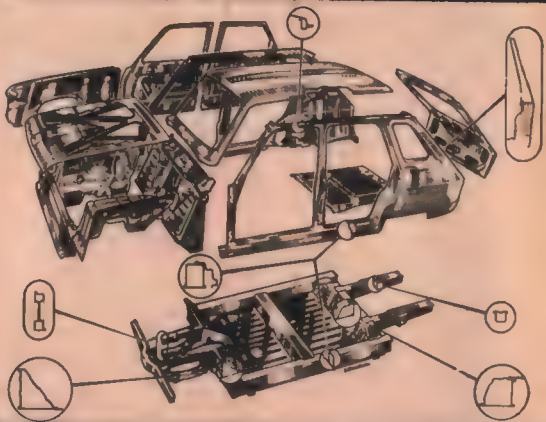
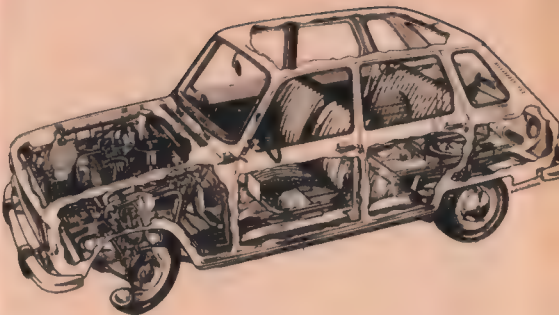
Door de traditionele plaatsing van de motor (niet vóór de as, maar onder een lange kap) lijkt deze voorwielaandrijving klassiek. Toch komen daar alle deugden van de R-6 uit voort, uit die lekkere soepels en niet licht loslatende voorpootjes. Hier volgen wat details : 1) een onderstel van gevouwen en gelaste plaat ; 2) bovenste draagsas ; 3) onderste draagsas en schuine dwarsstang ; 4) ophanging door een erg lange torsiestang met regelbare spanning (al naar gelang de last). De regeling is zichtbaar in 5 ; 6) onderdeel van de tandheugelbesturing die vóór de bovenste draagsassen geplaatst is. Voor de rest, het bekende liedje van slingerassen met dubbele cardankoppelingen en trommelremmen in de wielen.

Prestaties

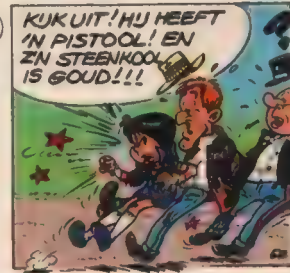
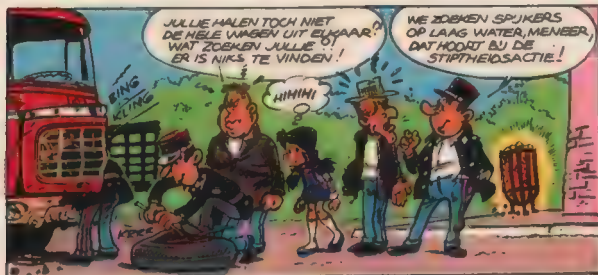
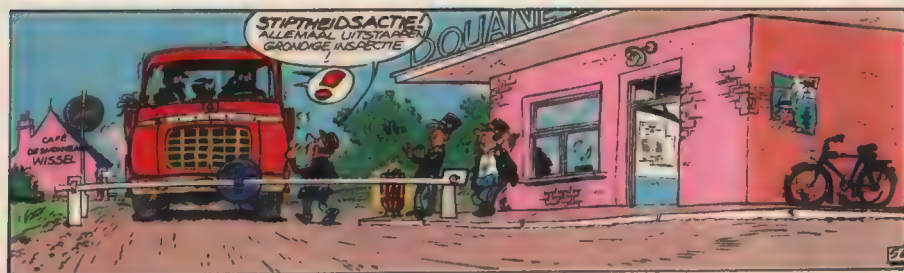
De Dauphine motor 845 cm³ geeft 34 DIN-PK bij 5000 toeren met een koppel van 5,8 mkg bij 3000 toeren. Een vierversnellingsbak met eindoverbrenging van 23,3 km/u. bij 1600 toeren.

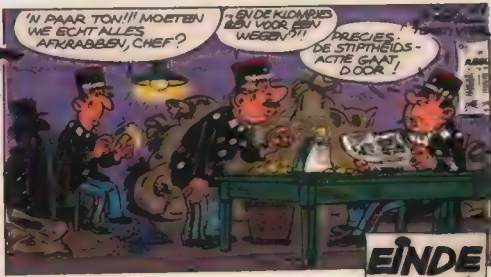
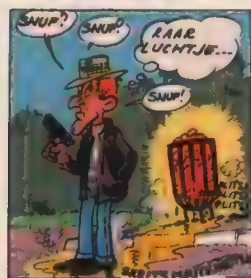
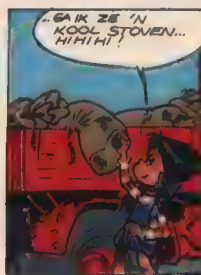
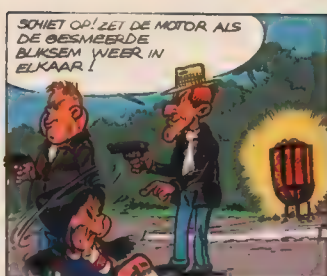
Bij 3000 toeren : 70 km/u.. Bij 5000 toeren maximale kruisnelheid : 116,5 km/u. Topsnelheid bij 5.400 toeren : 125 km/u. Bij 5.400 toeren kan de 3de oplopen tot 96 km/u. (in het gunstigste geval gaat de 3de over zijn toeren tot 110 km/u.).

Optrekken : van 40 tot 80 in 17" en tot 100 in 30". Verbruik : van 5 tot 10 liter. Gemiddeld : 6 liter.

EINDE

VOGELS WELKOM

kluut

VOGELS die elders opvliegen als ze heel in de verte een mens zien, zitten zich in het vogelreservaat "Het Zwin" vlak naast de wandelpadjes te zonnen. En als je «passt!» roept, trekken ze wel een glurend oogje open, maar dutten onmiddellijk weer in.

Hoe hebben de oprichters van het reservaat het de vogels duidelijk gemaakt dat ze daar in de duinen, moeren, ziltbeemden en bossen tussen Het Zoute en de Hollandse grens, niets te vrezen hebben van de mens, die overal elders hun leven verzuurt en hun voortbestaan bedreigt?... Ik heb neigens bordjes gezien met: "Vogels welkom! Veiligheid gewaarborgd!", en vogels zullen trouwens nooit kunnen lezen... Ze kunnen niet eens tot twee tellen. Als je vijf van de zes eieren uit hun nest laat verdwijnen, maken ze zich daar niet druk om. Eén of zes eieren maakt geen verschil voor ze. Pas als ze hun nest helemaal leeg vinden, luchten ze hun ontsteltnis en verdriet. Als je dus vanuit een schuilhut de intieme bedrijvigheid bij een klutennest wil kijken, ga je er met z'n tweeën op af. Die schuilhut hoeft geen kunstig gecamoufleerd geval te zijn: een tentje is al voldoende. Hoofdzak is dat de fotograaf er zich aan de argwanende blikken van de vogels kan onttrekken.

Tijdens de opstelling van de schuilhut houden vader en moeder kluut de indringers wantrouwig in de gaten. Ze proberen hen zelfs door een list uit de buurt van hun nest weg te lokken. Krij-

send en met over de grond slepende vleugel willen ze bij de "vijand" de indruk wekken dat ze vleugellam zijn en gemakkelijk gepakt kunnen worden.

Zo gauw de fotograaf in de schuilhut verborgen zit, gaat de ander er vandoor. De kluten redeneren nu als volgt: de mens is gekomen, de mens is weer weggegaan, dus is alles o.k.! Omdat ze niet tot twee kunnen tellen, geven ze er zich geen rekenschap van dat één van de twee mensen in de schuilhut is achtergebleven.

Zo'n foefje doet het niet bij de meer begaafde zoogdieren. Zeehonden zijn heel wat sterker in rekenen, dat weten de Eskimo's uit eeuwenoude ervaring. Om ze bij de luchtgaten in het ijs te verrassen, trekken de jagers er ook met z'n tweeën op af. Maar ze synchroniseren hun stappen zo nauwkeurig, dat de zeehonden het horen als de stap van één jager. Bij het luchtgat gaat een van de Eskimo's onmiddellijk weer weg, terwijl de andere muistil blijft staan. De zeehonden denken dat de kust veilig is en komen te voorschijn. Maar als ze twee mannen horen naderen en slechts één weggaan, blijven ze wijselijk op veilige afstand.

Ze zeggen het voort

Denk nu maar niet dat vogels hardere domkoppen zijn. Al bestaat "Het Zwin" als georganiseerd natuur- en vogelreservaat pas sedert 1962, toch is onder het geveugelde volkje het goede nieuws verspreid geraakt dat tussen

het Belgische en het Nederlandse toeristenparadijs een gastvrij stukje oerland ligt, waar ze zonder angst en vreeze voor door de mens geschapen gevaren kunnen leven. Het is niet groter dan 150 hectaren, maar op hun tochten van het noorden naar het zuiden en omgekeerd vinden de trekvogels het elk jaar terug. En de overwinteraars hebben begrepen dat ze er zelfs tijdens langdurige vorstperiodes niet van honger zullen omkomen.

Niet minder dan 110 soorten broedvogels en 151 trekvogels hebben dat gezegende oord leren waarderen. De oelewaar, de grauwe gans, de kluut en nog enkele andere uitstervende soorten zijn er komen nestelen. En ze zeggen het voort... De dichtheid en de verscheidenheid van de geveugelde bevolking neemt ieder jaar toe in de schorren, de vijvers en de bossen van het reservaat, tientallen soorten meeuwen, ganzen, reigers, eenden en waterhoentjes, grauwe gans.

«Hier is een vredesverdrag gesloten tussen de vogels en de mens», zegt conservator Thierry Robyns de Schweidauer trots. «Terwijl ze overal elders de mens schuwen, zoeken ze hem hier op! De eerste lentedagen al komen ze uit hun gereserveerde winterkwartieren op de gebouwen af. Ze weten dat dan de toeristen verschijnen en er lekkere hapjes te krijgen zijn.

»De grauwe gans heeft zo'n hekel aan menselijke buurschap dat ze zich overal uit haar Belgische en Nederlandse woongebieden heeft teruggetrokken. In

REPORTAGE : PETER ERLSTE. ILLUSTRATIES : R. HAUSMAN

het wild kun je een groep grauwe ganzen op geen kilometer benaderen, want ze huizen doorgaans op open vlakten, waar ze je al van ver zien naderen. Maar wij zijn erin geslaagd een kolonie van een goede tweehonderd grauwe ganzen aan te kweken. Ze blijven hier het hele jaar door, en dat is toch wel een toppunt voor geboren trekvogels, die door hun instinct gedreven worden om op tijd en stond naar zonniger oorden te verhuizen. Ze komen hier letterlijk uit de hand eten. Maar hun vertouwen geldt enkel binnen de grenzen van het reservaat. Zo gauw ze dit verlaten, komt de oude argwaan weer boven.

Voor altijd verdwenen

Het is een treurig feit dat de mens het woongebied van de dieren in het algemeen en van de vogels in het bijzonder heeft verpest. En dat veel soorten hieronder tot verdwijning zijn gekomen.

Neem nu de Amerikaanse trekdief, de "passenger" pigeon". Rond 1800 zagen er jaarlijks nog miljoenen 't levenslicht in de vertrouwde broedplaatsen. Maar zij hadden het ongeluk bij de lekkerbekken bijzonder in de smaak te vallen. Alleen de stad New York heeft er in 1878 anderhalve miljoen verorberd. Toen ze zeldzame hapjes waren geworden, werd er nog meer jacht op gemaakt... Op 1 september 1914 is de allerlaatste overlevende van ouderdom gestorven in de dieren tuin van Cincinnati... Nooit meer passagier pigeons!

Vruchten waren het geliefkoosde voedsel van de carolinparkiet. Fruitkwekers zijn er in geslaagd de soort volledig uit te roeien. In 1916 is het laatste levende exemplaar gezien.

Veel vogels die op een bepaald eiland of eilandengroep, maar nergens anders ter wereld leefden, zijn voorgoed verdwenen : de solitaire op Rodriguez, de dronte op Réunion en de dodo op Mauritius die drie eeuwen geleden al volledig is uitgeroeid.

In onze streken hebben vooral de roofvogels het hard te verduren van jacht-opziensers en duivenliefhebbers. Arenden, valken, haviken en sperswiers krijg je nog maar zelden te zien.

In ons land staan ze nu onder officiële bescherming, maar hoe weinig de vogelvangers zich daar om bekommeren, blijkt uit het feit dat een enkele preparateur uit de buurt van Gent in 1966 eventjes 250 dagroofvogels heeft opgezet.

Met de nachtroofvogels gaat het iets beter, behalve voor de statige oehoe of ooruil. Ofschoon hij niet eetbaar en ook

niet direct schadelijk is voor de mens, is hij bijna uitgeroeid. De meeste vogels hebben een gloeiende hekel aan de oehoe en gaan hem met vereende krachten te lijf. Van de vijandschap profiteren de vogeljagers : met een opgezette en rudimentaire gemechaniseerde oehoe lokten ze de vogels. In heel België zijn er geen dooln meer overgebleven. Een der weinige overlevenden heeft nu een veilig onderkomen gevonden in "Het Zwijn".

Gif, overal gif

De ernstigste bedreiging voor de vogels is wel de beoedeling en de vergiftiging van hun natuurlijke milieu en hun voedsel door gassen, insecticides, onkruidverdelgers, scheikundige meststoffen, koolwaterstoffen, enz.

Vooraf jongen in het nest gaan er aan onder.

De uiterst kritieke toestand van de blauwe reiger in ons land zou volgens deskundigen aan het overmatig gebruik van landbouwgiften (gechlorideerde koolwaterstoffen) te wijten zijn. Die dodelijke gifstoffen komen met het regenwater in de rivieren, besmetten de vis in vijvers en stroommondingen en tasten uiteindelijk het organisme van de reigers en andere viseters aan. De noodlottige gevolgen zijn duidelijk waar te nemen in de bekende broedplaatsen van de blauwe reiger : te Berendrecht bouwden ze in 1965 nog 18 nesten, tegenover 40 in 1963 en ruim 230 tijdens de bloei-periode. Te Bachte-Maria-Lerne werden in 1965 nog 5 nesten gesignaleerd, tegenover een veertigtal in 1962...

Over de onberekenbare gevolgen van al die gifstoffen kunnen we ons reken-schap geven in "Het Zwijn", bij de kool van de slechtvalk, die binnen afzienbare tijd in Europa volledig zal uitgeroeid zijn. Hij kan niet meer vliegen, vermoedelijk omdat hij een vergiftigde muis heeft opgepeuzeld, wat hem vleugellam heeft gemaakt.

Watervogels hebben vooral van besmeuring door stookolie en andere petroleumproducten te lijden. Hierdoor verliest hun pakje zijn waterdichtheid, waardoor ze nat worden tot op de huid en aan longontstekingen bezwijken. Van de ramp met de "Torrey Canyon" is het grote vogelreservaat van de eilandengroep Sept-Îles tegenover Bretagne grotendeels ontvolkt.

Het natuurlijke evenwicht gestoord

De steeds verder uitdijende beschaving en de daarmee gepaard gaande verstoring van de natuurlijke orde heeft

een aantal vogelsoorten uit onze landen verdreven.

Sommige vogels gedijen alleen in rust en stilte, en waar kan je tegenwoordig nog een uitgestrekt gebied vinden dat niet door de mens is overrompeld ?...

Zo is de jongste jaren het Neusiedlerseegebied in Oostenrijk als broedplaats voor de eenden en de grauwe ganzen verloren gegaan. Op het einde van de jongste oorlog was het nog ongerepte natuur. De schaarse bevolking leefde er in middeleeuwse rust van de veeteelt, maar nu ontdekken ze dat er met landbouw meer te verdienen was. Door drainage en waterafvoer hebben ze het peil van het meer beduidend verlaagd en gemotoriseerd materiaal aangeschaft om het riet te oogsten. Het biotoop (1) onderging grondige wijzigingen. In de zomer en in het najaar strijken er grote zwermen spreuwen neer op de nieuwe wijnvelden. Om ze te verjagen, huren de wijnbouwers een vliegtuig. De duizenden eenden en de honderden grauwe ganzen hebben daarvoor de wijk genomen. Maar waar in Europa is nog een passend woongebied voor ze te vinden ?

Ook de moderne bosbouwmethoden betekenen een gevaar voor vogels die hun nesten bouwen in boomholten en spieten. De langzame achteruitgang van de zo nuttige insecteneterende mezenaars is daaraan te wijten. In goed onderhouden bossen zijn er minder ziekte bomen met rotte plekken, dus minder geschikt holt voor de nestbouw. Dus "woningnood", wat het broeden in hoge mate belemmert. Sommige hebben er een noodplossing op gevonden door bij de mensen in allerlei spieten en gaten en nestkastjes te nestelen. Maar daar lopen hun jongen dan weer gevaar voor vergiftiging door het voer uit de tuintjes waar zo kwistig met insecticides wordt omgesprongen. Daarom bevelen de verenigingen van vogelvrienden ook nestkastjes diep in de bossen aan te brengen.

De menselijke hulp valt ook wel eens nadelig uit voor sommige soorten. Steeds meer kapmeuwen strijken in de winter in onze steden neer en overleven omdat goocherlijke mensen ze etenreestjes geven. Maar al in de zomer gaan ze naar hun eigen woongebieden terug en veroorzaken daar overbevolking waaronder andere meeuwen zwaar te lijden hebben. De dwergstern en de zwarte stern verminderen in aantal door de abnormale ontwikkeling van de kapmeeuw. De

(1) Biotoop : Plaats waar een plant of dier geheel in zijn omgeving ingepast is : harmonische woon- of groeigebied.

H. J. H. 1899

"kultuurvolgende" vogels zoals meeuw, spreeuw, mus, merel, ringmus en koolmees, die de mens volgen waar hij zich vestigt, bezetten vaak de woon- en jachtgebieden van zwakkere of minderjarige rassen.

Zo wordt in West-Vlaanderen bij een grote toename van ringmussen en koolmezen een verontrustende achteruitgang van zwarte mezen en de kuifmezen geconstateerd. De vermoedelijke oorzaak is de wintervoeding van de fazanten, die ook ongenode gasten als ringmussen en koolmezen naar de bossen lokt, waar ze in de lente meteen ook de zeldzame nestholten in bezit nemen en de zwakkere soorten verdrijven.

Ondanks zijn beperkte oppervlakte, geniet "Het Zwijn" als reservaat van een internationale faam. Met het vogelpark is natuurlijk in de eerste plaats aan het kijken voor toeristen gedacht en dat het aantal bezoekers al boven de tweehonderd duizend uitschiet, hebben de conservator en zijn medewerkers dubbel en dwars verdiend. Uiteraard trekt het reservaat vooral watervogels aan. Met zijn hoge en zijn lage duinen, brakke moerassen en modderpoelen, vijven, eilandjes, waterplanten, waterputten, rietvelden en bermen, biedt het een ideaal logies aan tientallen soorten. Toch is het noodzakelijk, de plantengroei te richten en te bevorderen om de natuurlijke bevoorrading mogelijk te maken op te drijven. Want alleen in noodgevallen wordt er voor bijvoeding gezorgd en de vogels blijven alleen als ze het eten naar hun zin vinden. Zo nodig moet er ook kunstmatige nestgelegenheid geschapen worden en dat is niet alleen met nestkastjes op te lossen. Zo logeren bergenden het liefst in oude koninksholten. Als de leggers in gebreke blijven moet de mens ze graven. Zo zijn ze in "Het Zwijn" in geslaagd iets goeds te maken van wat de mens in zijn veroveringsdrang vernooit heeft.

De eerste hersteloperatie is in 1956 begonnen met enkele paarren grauwe ganzen, een van de meest bedreigde soorten. Gekortwiekten werden ze achter een afsluiting gezet en afschoon ze van nature grazers zijn, scheen het eten ze er uitstekend te bevallen. Veel dieren planten zich in gevangenschap niet voort, maar toen de tijd gekomen was, legden deze grauwe ganzen braaf hun eieren en broedden ze normaal uit.

De kolonie vergrootte snel en nu kregen de grauwe ganzen de volledige vrijheid terug. De periode van de grote trek naar de mens van "Het Zwijn" stopte vol spanning op de Vande Grote zwermen uit het noorden streken sommige in "Het Zwijn" neer en vlogen daarna verder naar het zuiden. Maar de vaste bewoners van "Het Zwijn" maakten helemaal geen aanstalten om dat voorbeeld te volgen. De hele winter zijn ze er op plaats gebleven en in de lente zijn ze ook wonderlijk genoeg niet naar het noorden verdwenen. De trekkerdrang bij de grauwe ganzen van "Het Zwijn" lijkt volledig uitgedoofd.

Alleen vanwege de overbevolking moeten er elk jaar een aantal de wijk nemen. De vogels slaan dus niet zozeer op de vlucht voor het gure winterweer als op het mindere welbewoond van verre landen, maar omdat ze er door de bedreiging met de honger dood toe gedwongen worden. Ook de oleevaars blijven het hele jaar door in "Het Zwijn". In vroeger jaren is de oleevaar in onze streken een vertrouwde zomer gast geweest. Helaas in 1895 heeft hij de laatste maal zijn nest bij ons gebouwd. In alle

Europese landen wordt hij beschermd en zelfs in Noord-Afrika, waar hij de winter doorbrengt, zou geen mens hem een stro in de weg leggen. Dat de oleevaar van onze gewesten een afkeer heeft gekregen, moet aan de industriële tijden wijten zijn: al die drukte en lawaai en fabriekschoorstenen die de lucht verpesten. Want ofschoon hij graag onder mensen woont, houdt hij toch ook van een rustig en uitgestrekt land waar hij het grotendeels dierlijke voer voor zijn kleintjes moet vinden. Dagelijkse spietochten van tientallen kilometers schrikken hem niet af. Vroeger waren er al eens oleevaars op bezoek geweest in "Het Zwijn", meestal ziekte of gewonde vogels, die niet verder raakten. In 1964 begon er zelfs een van die inwijkelingen en nest te bouwen op het wagenwiel, maar toen trok hij toch maar met twee emigrerende soortgenoten mee. Kort daarna kwam er slecht nieuws van de deserteur: een in "Het Zwijn" geringde oleevaar was in Duitsland tegen een hoogspanningskabel gelopen en had er het hachtje bij ingeschoten.

Het volgende jaar (1965) ging een paar naar het zuiden: er kwamen vier eieren in het nest. 32 dagen later werden voor het eerst sinds 70 jaar in ons land weer oleevaars geboren. Vier!

Slechts één jong overleefde het ellendige weer in de lente en groeide tot een flinke oleevaar op. Hij heet "Pierre" en is zijn geboorteplek trouw gebleven. Dit heeft het World Wildlife Fund Belgium op het idee gebracht om de inwijking kunstmatig aan te wakken. In 1966 werden twee kunstmatig vier jonge oleevaars uit Algarve (Portugal) en vier uit Meknès (Marokko) aangevoerd. Het beviel die acht ganzen hier zo goed dat ze in oktober twee pleistersaaiers overtuigden om te blijven.

Op daken en palen was voor de klassieke wagenwiel gezorgd en om het de broedlustigen ook gemakkelijker te maken werd ook al aan de nesten geknepen. Er kwamen twee jongen bij, en in juni pleister vier levenslustige jongen in elk nest.

Schiet niet op de oleevaars!

Die zomer maakten de oleevaars van "Het Zwijn" ook lange verkenningstochten naar het binnenland: op een avond streek een groep neer op een dak in Zaventem-DeBenedictus, vijftig kilometer van het reservaat vandaan. En dat was helemaal geen gastrijd. Er sloop een man rond met een Long Rifle .22, ondanks de waarschuwing van enkele toeschouwers die iets meer wisten over vogelbescherming, knalde hij er maar op los. Vier "trofeën" ploften neer.

Dat deed wel wat stof opwaaien. Zowel de kranten als het gerecht bemoeiden er zich mee. Het heeft de schaterende boete van 30.000 frank gekost. Ook de vijfde oleevaar mankeerde. Iemand had hem 's nachts van het dak geplukt, er was nog overredingskracht nodig om de "eigenares" ervan te overtuigen dat ze niet het recht had om er ook maar één cent voor te vragen...

De oleevaars logeren vlak in de buurt van het vogelpark en vanzelfsprekend zijn ze de grote attractie van het reservaat. Van de drukte en de bewondering trekken ze zich niks aan. Alleen voor de toeristen in het restaurant tonen ze (baatzuchtige) belangstelling. Als je daar 'n stukje zit te eten, kan het gebeuren dat er een vlak bij het raam neerstrijkt in al zijn elegante zwierigheid. In zijn zoekende ogen staat

duidelijk te lezen waar het hem om begonnen is: "Kan er van dat grote stuk vlees niets voor mij af?"

De bewaker van "Het Zwijn" is allereerst behalve opgetogen over hun onverstoortbaarheid. Ze tonen een naar zijn zin al te grote voorliefde voor zijn tv-antenne als uitkijpost. Ze hebben dat ding al twee keer grondig vernield. De conservator gaf hem de toestemming om in te grijpen. Toen er weer eens een centje op de antenne zat, probeerde de bewaker hem met molenvieken gebaren te verjagen, maar het hielp niet. Dan maar met steentjes goegoid. Meester Oleevaar keek met belangstelling naar de opgegooid steentjes, trok zich eventjes terug als ze te dicht bij kwamen en keek even luchthartig geïnteresseerd toe hoe ze vielen.

Hij heeft zo'n tere poten!

Het is er de mensen van "Het Zwijn" niet om begonnen, alle onder hun hoede geboren jongeren aan het reservaat te binden. De bedoeling is dat een oleevaar nest op een dak binnen afzienbare tijd weer een vertrouwd beeld zou worden in onze dorpen.

Ze hebben ook een operatie ten gunste van de korhoen gestart. Ook die vogel is een zeldzame verschijning geworden in onze heidegebieden, niet alleen omdat hij al te zeer op prijs wordt gesteld door de jagers, maar omdat de soort door ziekte is verzwakt.

De heer Delsuip uit Mol is er een paar jaar geleden in geslaagd, korhoenders in gevangenschap te kweken om de soort van de ondergang te redden.

Enzelfde reddingsmanoeuvre is nu ook in "Het Zwijn" aan de gang. In een ruime kool zitten er drie haren en vijf wijfjes.

Opmerkelijk is de vloer van die kool. De korhoenen lopen namelijk op kippen, op een vijftig centimeter boven de grond. Niet erg comfortabel, zou je zeggen, maar de korhoen heeft bijzonder tere poten en dat gaat behoeft hem voor vocht en besmetting.

Die drie haantjes, twee ervan moeten zich met een figurantenrolletje tevreden stellen. De derde heeft zich het monopolie van de voortplanting toegeëigend en dat recht van de sterkste wordt door alle leden van het gezelschap geëerbiedigd. Die heerschappij zal zolang duren tot er onder zijn afstammeligen een tegenstander opdikt die sterk genoeg is om hem van de troon te stoten.

Wij wensen hem een talrijke kroost.

DE FLAGADA ALS HENGELHELD

DOOR *Dejette*

OPLOSSINGEN DER SPELEN

3 De zes verschillen

1. De rechterklok is hoger.
2. Het ding-dong is veranderd in ding-dang.
3. Eén ei is verdwenen.
4. Eén bloem op een ei is verdwenen.
5. Eén bolletje op een ei is verdwenen.
6. Eén sterretje op een ei is verdwenen.

4 Waar of niet waar?

1. Niet waar. Het Paaseiland behoort aan Chili.
2. Wel waar.
3. Wel waar.
4. Nee. Op de paasweide wordt het paasvuur ontstoken.
5. Nee. De paaswind is een schrale wind.
6. Niet waar. Berg waarop met Pasen vuren werden gebrand!

5 Op welke plaats moest het ei?

1 = B, 2 = F, 3 = D, 4 = E, 5 = C, 6 = A.

6 Welk touw hoort bij welke klok?

Touw nummer 1	laast klok B klingelen.
Touw nummer 2	laast klok A klingelen.
Touw nummer 3	laast klok C klingelen.
Touw nummer 4	laast klok D klingelen.

1 Het alleenstaande ei

Dit zielige ei is nummer 5.

EEN VEILIGE BETREKKING

in Electronika - Televisie - Radio - Elektriciteit - Automatie - Openbare Werken - Beton - Metaalkonstrukties - Automobiel - Diesel - Vliegwezen - Verwarming en Ventilatie - Scheikunde - Programmatie - Petroleum - Koeling, enz.

CURSUSSEN PER BRIEFWISSELING VAN HET BELANGRIJKSTE CENTRUM VAN TECHNISCH ONDERWIJS

Kosteloze stage in de laboratoria van de School. Diploma's einde studies. Voorbereiding tot officiële diploma's: Technisch Ingenieur - Burgerlijk Ingenieur.

Vraag de gratis brochure n° 48 aan de

MIDDELBARE EN HOGERE TECHNISCHE SCHOOL Huart Hamoiriaan 12, BRUSSEL 3

Groep leerlingen in stage in het laboratorium van Electronica.

Groep leerlingen in stage in het laboratorium van Autotechniek.

EEN ONDERZOEK VAN RIK RINGERS door TIBET en A.P. DUCHATEAU

RIK HEEFT DE HOND, WAARVAN SPRAKE IN DE BOODSCHAP ONTDEKT BIJ "J1 BUTCH COLLEGE". GEVONDEN...

WAAROM HOU JE ZO AAN DIE HOND, GUNTHER. DIE KOSTBAAR HOND... DAAR MOET EEN REDEN VOOR ZIJN!

JE KUNT ER NAAR RADEN, JIJ WIL TOCH ALTIJD ZO INTELLIGENT ZIJN!

WAT DRAAGT DIE HOND EEN MOOIE HALSBAND, ZEIG! AL DE ELEGANTIE VAN BUTCH! MAAK HEM EENS EVEN LOS...

MAAR MET MIJ BEN JE NOG NIET KLAAR, RIK RINGERS!

HOU JE MAAR KALMBLOED!

